

gemeente
Haarlemmermeer

De leden van de gemeenteraad van Haarlemmermeer

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp

Bezoekadres:
Raadhuisplein 1
Hoofddorp
Telefoon 0900 1852
Faxnummer 023 563 95 50

Verzenddatum

25 MEI 2021

Cluster Maatschappelijke Ondersteuning en Zorg
Contactpersoon mevrouw A.S. Werter
Telefoon 0900 1852
Uw brief
Ons kenmerk X.2020.03452
Bijlage(n) De TransforMeerMonitor 2020
Onderwerp Informatie over de voortgang in het sociaal domein in 2020

Geachte heer, mevrouw,

Bijgaand bieden wij u ter informatie de TransforMeerMonitor 2020 aan. Met deze Monitor informeren we u over de voortgang in het sociaal domein. De TransforMeermonitor 2020 is qua indeling vergelijkbaar met de TransforMeerMonitor 2019. Vanwege de uitzonderlijke situatie vanwege de coronacrisis is daar ook aandacht voor in de TransforMeerMonitor 2020. In de Monitor gaat het om 'tellen en vertellen': een combinatie van cijfers, trends, duiding en verhalen uit de praktijk.

De TransforMeermonitor belicht de voortgang in het sociaal domein in zeven thema's. Om u zo goed mogelijk te informeren over deze thema's en de eventuele vragen die u hebt te kunnen beantwoorden, vindt er op 10 juni 2021 een informatieve bijeenkomst plaats.

Wij verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

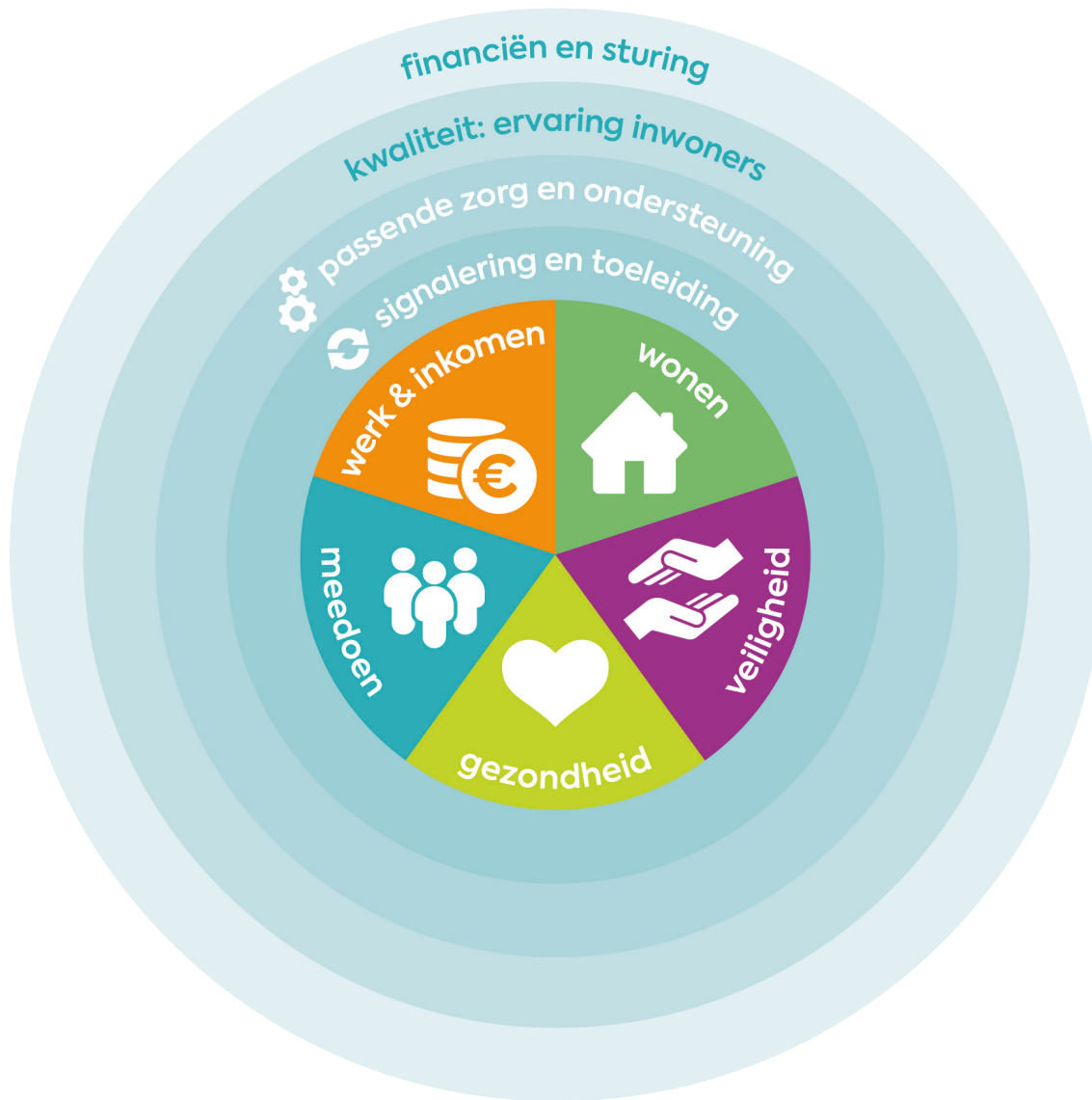
Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,
de secretaris,

drs. Carel Brugman

de burgemeester,

Marianne Schuurmans-Wijdevan

Voortgang van 'Koersvast, steeds beter'

TransforMeerMonitor

2020

gemeente
Haarlemmermeer

Colofon

Tekst, vormgeving en drukwerk

Gemeente Haarlemmermeer

Postbus 250

2130 AG Hoofddorp

Telefoon 0900 1852

E-mail info@haarlemmermeer.nl

Internet www.haarlemmermeer.nl

Mei 2021

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Demografie van Haarlemmermeer	5
Dashboard	6
Samenvattende bevindingen	8
1. Wmo	9
2. Jeugdhulp	13
3. Werk en Inkomen	16
4. Wonen met Zorg	20
5. Veiligheid	24
6. Gezondheid	28
7. Meedoen	31
Geraadpleegde bronnen	35
Afkortingen	35

Voorwoord

Voor u ligt de TransforMeerMonitor 2020.

2020 was een bijzonder jaar. Niemand kon voorspellen dat we geconfronteerd werden met een wereldwijde pandemie die zijn weerga niet kent. Voor onze inwoners, onze samenwerkingspartners en onze eigen organisatie betekende dit dat we ons moesten aanpassen aan geheel nieuwe omstandigheden. Dit vroeg veel wendbaarheid en flexibiliteit.

In de Transformeermonitor doen we verslag van onze bevindingen over het afgelopen jaar. We volgen daarmee de voortgang van ons beleidskader voor het sociaal domein voor de periode 2019–2023, zoals verwoord in ‘Koersvast, steeds beter’ (2019.0058150). Naast de reguliere voortgang over het sociaal domein, besteden we in deze monitor vanzelfsprekend de nodige aandacht aan de (directe) gevolgen van de pandemie. Dat doen we in de afzonderlijke hoofdstukken, dus op thema.

Deze monitor is geen financiële verantwoording van het sociaal domein. Hiervoor verwijzen wij u naar de jaarstukken.

Onze koers richt zich op een goede kwaliteit van leven van onze inwoners. We willen met elkaar in wijken en kernen een vitale en inclusieve samenleving vormen. Waarin iedereen een bijdrage kan leveren, met betaald werk of anderszins. Waarin de jeugd gezond, veilig en kansrijk opgroeit. Waarin inwoners langer thuis kunnen blijven wonen in voor hen geschikte woningen. Waarin we eenzaamheid en onveilige situaties zoveel mogelijk voorkomen. Waarin inwoners, die erop aangewezen zijn, tijdig passende zorg en ondersteuning krijgen.

Het college wenst u veel leesplezier!

Demografie van Haarlemmermeer

Het aantal inwoners van Haarlemmermeer stijgt en zal door woningbouwontwikkelingen ook de komende jaren blijven stijgen. Eind 2020 telde de gemeente 157.798 inwoners.

Haarlemmermeer is een relatief jonge gemeente. Een derde van onze inwoners is jonger dan 27 jaar. Door de schoksgewijze groei van de gemeente zien we nu dat de Haarlemmermeerse jeugd 'veroudert'. In het komende decennium zal in Haarlemmermeer de groep jongvolwassenen (18-25 jaar) de grootste jeugdgroep gaan vormen. Met name in de grootste en meest kinderrijke wijken van Haarlemmermeer – Floriande, Getsewoud en Toolenburg – vindt deze leeftijdsverschuiving sterk plaats.

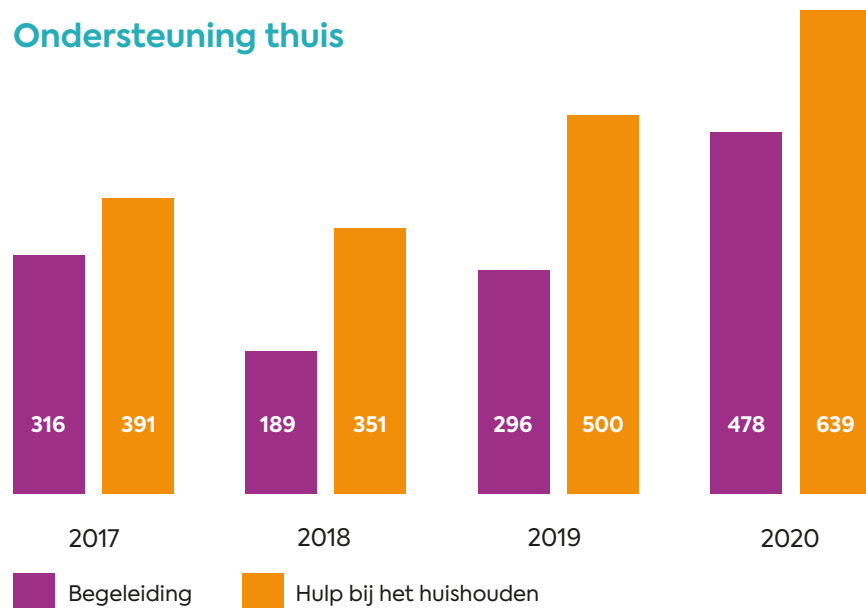
Het aantal huishoudens in Haarlemmermeer groeit door de toename van het aantal alleenstaanden en eenoudergezinnen. Eind 2020 bestond 31% van de huishoudens uit alleenstaanden, bijna 28% uit paren zonder kinderen, ruim 30% uit paren met kinderen en ruim 8% uit eenoudergezinnen. In Haarlemmermeer groeit – net als in Nederland – 15% van de jeugd (0 t/m 24 jaar) op in een eenoudergezin. Elk jaar gaan 300 tot 350 gezinnen uit elkaar en daar zijn 500 tot 600 kinderen bij betrokken (Jeugdonderzoek 2019).

De bevolking van Haarlemmermeer is overwegend jong en minder sterk vergrijsd dan de rest van Nederland. Toch gaat dat snel veranderen. Eind 2020 telde Haarlemmermeer ruim 27.000 65-plussers. In 2040 zal dit aantal naar verwachting oplopen tot ruim 44.000. Veranderingen in de leeftijdsopbouw leiden ook tot veranderingen in de zorgvraag. Vooral de 'oudste' ouderen (75 jaar en ouder) hebben vaker ondersteuning, zorg of een passende woning nodig. Deze groep verdubbelt in de komende 20 jaar.

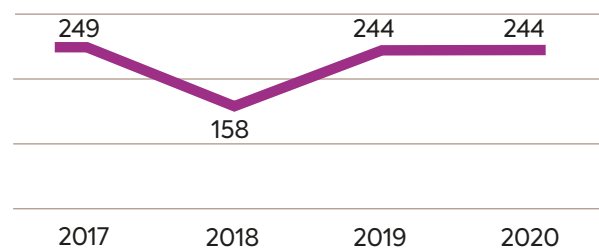
Dashboard

WMO nieuwe instroom unieke cliënten

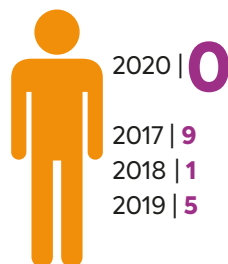
Ondersteuning thuis

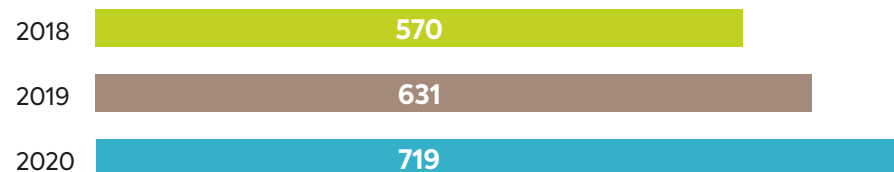
Dagbesteding

Kortdurend verblijf

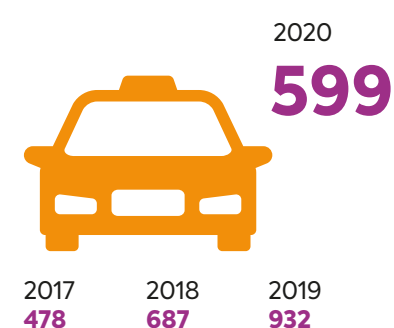
Hulpmiddelen

Parkeren

Regiorijder

Woningaanpassing

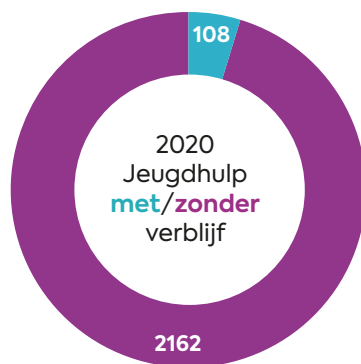
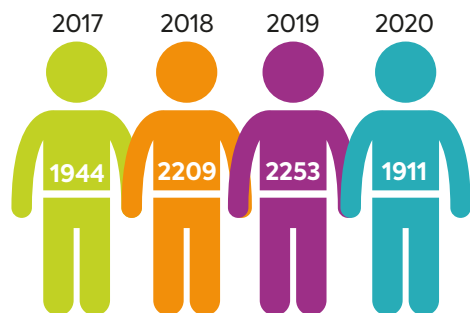

Clïenttevredenheid

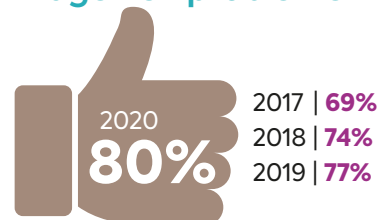

Jeugdzorg instroom unieke cliënten

Unieke cliënten jeugdhulp met en zonder verblijf

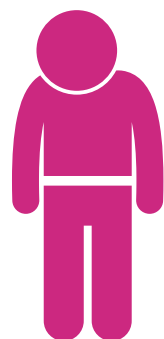
Goed geholpen bij vragen en problemen

Aandeel jongeren tot 23 jaar in jeugdhulp in Haarlemmermeer

Totaal aantal jeugdreclasseringsmaatregelen:

Totaal aantal jeugdbeschermingsmaatregelen:

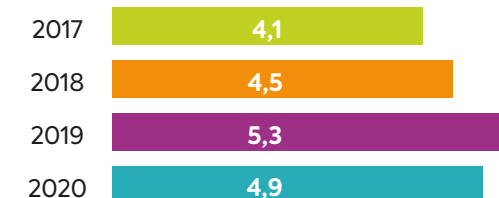

Werk en Inkomen

Aantal personen met een bijstandsuitkering

Gemiddelde uitkeringsduur in jaren

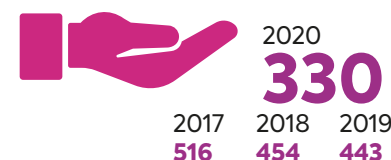
Beoordeling Bereken uw Recht

Uitstroom uit uitkering naar werk (%)

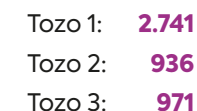

Aantal aanmeldingen bij schuldhulpverlener

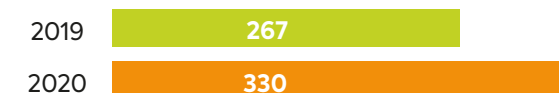

Tozo aanvragen

Toegekende aanvragen Tozo in 2020

Aantal huishoudens dat gebruik maakt van de Voedselbank in het vierde kwartaal

Samenvattende bevindingen

Als er één thema uitspringt in 2020, dan is het wel de Covid-19 pandemie. We zien in veel cijfers de impact van de Covid-19 pandemie terugkomen.

Wmo

De maatschappelijke ontwikkeling om langer (of weer) thuis te wonen leidt tot meer instroom in de begeleiding en hulp bij het huishouden. Door de Covid-19 pandemie zagen we geen toename in instroom van dagbesteding. Het gebruik van de Regiorijder is afgenomen. Uit het cliëntervaringsonderzoek blijkt dat 83% van de respondenten vindt dat de kwaliteit van de hulp/zorg gelijk is gebleven sinds de Covid-19 pandemie.

Jeugdhulp

De problematiek van jeugdigen wordt complexer waardoor de intensiteit van zorg, met name bij de jeugd GGZ, en de behandelduur toeneemt. Ook bij jeugdhulp met verblijf zien we een toename van jeugdigen met een combinatie van gedrags- en psychiatrische problematiek. In 2020 geeft 80% van de respondenten aan goed geholpen te zijn bij vragen en problemen, ten opzichte van 77% in 2019.

Werk en Inkomen

Het aantal inwoners met een bijstandsuitkering neemt in 2020 toe als gevolg van de Covid-19 pandemie. De gemiddelde uitkeringsduur is daarentegen met bijna zes maanden afgenomen. Van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) hebben we in 2020 4.648 aanvragen toegekend. Door het project Hestia is in vijf gezinnen een doorbraak gerealiseerd. Dit betekent dat de eerste belangrijke stap is gezet waardoor andere zaken in beweging komen en meerdere problemen opgelost kunnen worden.

Wonen met zorg

Uit het onderzoek 'Huisvestingsopgave Wonen en Zorg' van Companen blijkt dat er nu en in de toekomst grote tekorten zijn aan passende woonruimte voor kwetsbare jongeren, mensen die uitstromen uit intramurale zorg en ouderen met een zorgbehoefte. 24% van de sociale huurwoningen die in 2020 beschikbaar zijn gekomen bij Ymere is aan bijzondere doelgroepen toegewezen.

Veiligheid

Het aantal maatregelen voor jeugdbescherming en jeugdreclassering is in Haarlemmermeer relatief laag. Er is sprake van een daling van het aantal meldingen aan Veilig Thuis. Het aantal gevraagde adviezen aan Veilig Thuis is echter flink gestegen.

Gezondheid

De Covid-19 pandemie heeft in 2020 impact op de gezondheid van onze inwoners. Inwoners zijn minder gaan sporten en bewegen en meer alcohol gaan drinken. Wel is er in 2020 minder gerookt. Het aantal jongeren dat stress ervaart groeit. Haarlemmermeerse jongeren ervaren dit sterker dan het landelijk gemiddelde. In 2020 is een lokaal Sportakkoord gesloten tussen gemeente, sport- en maatschappelijke organisaties.

Meedoen

In 2020 is de Alliantie Samen tegen eenzaamheid Haarlemmermeer gegroeid naar 35 maatschappelijke organisaties en 15 bedrijven. Het gebruik van digitale hulpmiddelen door inwoners en professionals is door de Covid-19 pandemie toegenomen. Inloopfuncties zijn in 2020 grotendeels stil komen te liggen; alleen op afspraak is informatie en advies gegeven. Bijna driekwart van de mantelzorgers voelt zich zwaarder belast sinds de Covid-19 pandemie.

1. Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)

- De instroom in de begeleiding en hulp bij het huishouden is in 2020 toegenomen.
- Door de Covid-19 pandemie zien we geen toename in de instroom van dagbesteding en zien we een afname in de instroom van RegioRijder en ook in het gebruik ervan.
- De algemene tevredenheid van cliënten over de Wmo-ondersteuning steeg licht: van 78% in 2019 naar 79% in 2020.

Definitieve invoering abonnementstarief

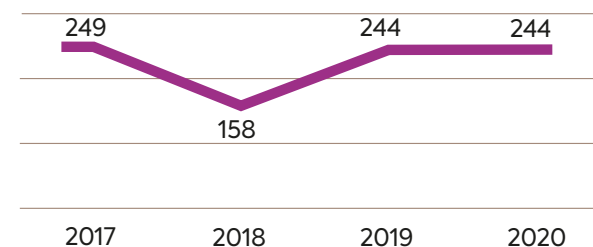
Per 1 januari 2020 is het abonnementstarief voor de eigen bijdrage definitief ingevoerd. In 2019 zagen we met de tussenvariant van het abonnementstarief een toename in het gebruik van Wmo-voorzieningen, in het bijzonder door inwoners met midden- en hoge inkomens. Deze trend zet zich in 2020 voort.

Ondersteuning thuis

Van dagbesteding naar ontmoeting

De afgelopen jaren is ingezet op de beweging van dagbesteding naar ontmoeting. Door het aanbieden van ontmoetingsactiviteiten met lichte ondersteuning in de buurt kunnen inwoners met licht regieverlies in hun eigen buurt anderen ontmoeten. De instroom in de geïndiceerde dagbesteding zou hierdoor af moeten nemen. In 2018 was de instroom ook aanzienlijk lager. In 2019 zien we echter weer een stijging van nieuwe instroom. In 2020 is de instroom gelijk aan de instroom van 2019. Door de diverse ontmoetingsactiviteiten zijn inwoners met licht regieverlies eerder en beter in beeld. Wanneer er sprake is van achteruitgang en de ontmoetingsactiviteiten niet langer meer voldoende zijn,

Dagbesteding

kan (aanvullend op de ontmoetingsactiviteiten) geïndiceerde dagbesteding worden ingezet. Door de Covid-19 pandemie heeft dagbesteding in mindere mate plaatsgevonden en is er geen toename van instroom.

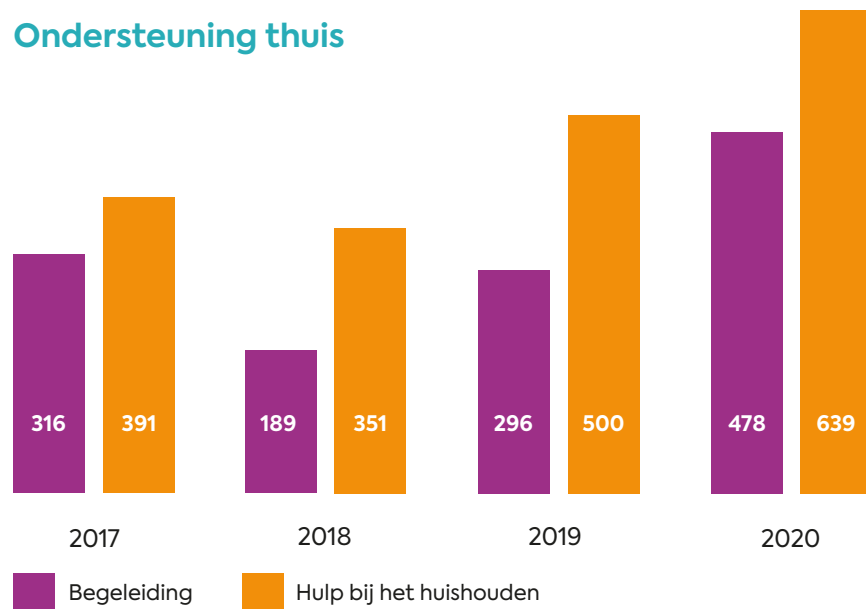
Begeleiding

Bij begeleiding is een forse stijging te zien. De stijging is in algemene zin te verklaren, omdat inwoners langer zelfstandig thuis wonen (extramuralisering). Dit geldt zowel voor ouderen als voor inwoners met psychische problematiek. We zien een verschuiving van intramurale zorg naar extramurale zorg. Cliënten worden minder snel opgenomen in een intramurale setting of gaan na een intramurale behandeling sneller weer naar huis. Naast de behandeling die gegeven wordt, is dan ook begeleiding in de thuissituatie nodig. Hierdoor groeit ook het aantal inwoners dat begeleiding bij de thuissituatie nodig heeft. Er wordt door zorgaanbieders meer begeleiding ingezet om iemand stabiel te kunnen houden tot behandeling wordt opgestart.

Hulp bij het huishouden

Het aandeel inwoners dat hulp bij het huishouden ontvangt, ligt in Haarlemmermeer lager dan de landelijke cijfers. De instroom is toegenomen vanaf 2019 als gevolg van de invoering van het abonnementstarief. Deze toename zet zich voort in 2020.

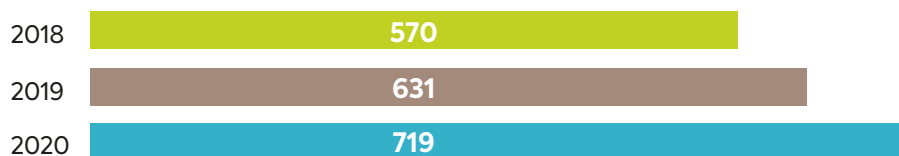
Ondersteuning thuis

Voorzieningen

Naast de ondersteuning verstrekken we vanuit de Wmo ook voorzieningen aan inwoners voor het zelfstandig functioneren. In 2019 was een toename te zien van de instroom, vooral bij vervoersvoorzieningen, waaronder de RegioRijder, en bij woningaanpassingen. Naast de invoering van het abonnementstarief waren ook de openbaar vervoer concessie en de woningmarkt van invloed op de toename van de vraag.

Hulpmiddelen

Parkeren

Regiorijder

Woningaanpassing

Woningaanpassingen

Voor wat betreft de woningmarkt: door beperkt geschikt woningaanbod blijven mensen langer in de huidige woning wonen waardoor aanpassingen noodzakelijk zijn om zelfstandig te blijven functioneren in de woning. De instroom in 2020 is over het algemeen afgenomen ten opzichte van 2019, maar nog steeds hoger dan de instroom in 2018.

Hulpmiddelen

In 2019 is de levering en het onderhoud van hulpmiddelen opnieuw aanbesteed. Er is een overeenkomst gesloten met drie aanbieders. Als gevolg van onvoldoende presteren van een van de aanbieders, met uiteindelijk een faillissement, is er met ingang van 1 september 2020 nog met twee aanbieders een overeenkomst. De hulpmiddelenmarkt kent een klein aantal aanbieders. De instroom in 2020 van inwoners die gebruik willen maken van rolstoelen, scootmobielen en dergelijke is enigszins toegenomen, maar minder groot dan de toename in 2019.

RegioRijder

In januari 2019 is het Regionaal Contractmanagement Team (RCT) van start gegaan. Het RCT ziet toe op de uitvoering van RegioRijder. De RegioRijder verzorgt zowel het leerlingenvervoer als het Wmo-vervoer. Door wijzigingen in het openbaar vervoer zijn bushaltes vervallen, waardoor bepaalde doelgroepen nu eerder een beroep doen op de RegioRijder. Dit verklaarde de toegenomen instroom in 2019. Een afnemende instroom werd niet verwacht in 2020; de lagere instroom 2020 heeft alles te maken met Covid-19.

pandemie. Naast de lagere instroom is er ook minder gebruik gemaakt van het vervoer met RegioRijder als gevolg van de diverse maatregelen. In het klanttevredenheidsonderzoek 2019-2020 dat per schooljaar loopt, geven gebruikers van het Wmo vervoer zowel in 2019 als in 2020 het rapportcijfer 8. Voor het leerlingenvervoer is in 2020 door ouders/verzorgers een overall rapportcijfer van 7,5 gegeven. In 2019 was dit een 7,4.

Cliënttevredenheid

Voor deelname aan het cliëntvervalsingsonderzoek Wmo zijn 1.500 inwoners van Haarlemmermeer geselecteerd en uitgenodigd voor het onderzoek. Zij hadden in 2020 een (individuele) Wmo-voorziening. 641 cliënten hebben de vragenlijst volledig ingevuld. Dit is een respons van 43%. De algemene tevredenheid van cliënten over de Wmo-ondersteuning is in 2020 licht gestegen, van 78% in 2019 naar 79% in 2020. Vooral de tevredenheid over de hulp bij het huishouden, hulpmiddelen, begeleiding en RegioRijder laat een stijging zien, terwijl de tevredenheid over de woonvoorzieningen, dagbesteding, respijtzorg en wonen in een beschermde woonvorm iets afneemt.

Door de Covid-19 pandemie heeft het contact tussen gemeente en inwoners er in 2020 anders uitgezien. Er is veel minder persoonlijk – in levende lijve – contact geweest en meer telefonisch en online. Het is heel waarschijnlijk dat daarom de tevredenheid over het contact met de gemeente dit jaar een stuk lager is. Persoonlijk contact is belangrijk en wordt gemist. Zo vindt acht op de tien respondenten (80%; 2019 87%) dat zij serieus werden genomen door de gemeentelijke medewerker. Zeven op de tien respondenten (68%; 2019 74%) vond de formulieren die ingevuld moesten worden goed te begrijpen en is van mening dat de procedures duidelijk werden uitgelegd (68%; 2019 74%). Bijna zeven op de tien van de respondenten (66%; 2019 70%) vindt de gemeente telefonisch goed

Cliënttevredenheid mate van tevredenheid voorzieningen

2017 | 74%
2018 | 73%
2019 | 78%

bereikbaar. Iets meer dan acht op de tien (82%; 2019 80%) respondenten zijn van mening dat zij zich beter kunnen redden door de ondersteuning en vinden de kwaliteit van de geboden ondersteuning goed (82%; 2019 81%). Ruim acht op de tien (83%) respondenten is van mening dat de kwaliteit van de hulp/zorg gelijk is gebleven sinds de Covid-19 pandemie.

Interview met Marjanne van Dijk en Ellis de Leeuw van Amstelring

In woonzorgcentrum Floriande verzorgt Amstelring al geruime tijd dagbesteding. De meeste ouderen wonen daar ook. Naast arbeidsmatige activiteiten wordt dagelijks ook iets aan bewegen gedaan, zoals wandelen, fietsen of zwemmen. Voor veel ouderen en ouderen met dementie is dit prima. Er kwamen echter meer vijftigers en zestigers met dementie bij de groep. Zij wilden niet zozeer koffiedrinken en een spelletje doen maar meer actieve dingen doen. De beschikbare ruimte had beperkte mogelijkheden voor hun wensen. We zijn toen met deze groep twee ochtenden per week naar de Heimanshof gegaan, om daar in de tuin te helpen. Er stond daar een ruimte leeg.

In verband met Covid-19 pandemie is de groepsgrootte nu zeven tot acht personen. Straks worden dat er weer tien tot twaalf. De leeftijd in de groep varieert van 54 tot 81 jaar. Het zijn verschillende mensen met verschillende wensen. Echt een andere groep dan de voornamelijk ouderen in Floriande. In deze groep zie je naast Alzheimer ook een andere vorm van dementie: fronto-temporale dementie. Daar is vaker sprake van ander, bijvoorbeeld ongeremd, gedrag. Jonge mensen zijn steeds eerder in beeld, omdat er beter wordt gesignaleerd denken we. Naast in de tuin werken, zijn we ook creatief bezig. We maken bijvoorbeeld dingen van hout en zijn nu op verzoek bezig met een buitenbibliotheek maken van een oude kast. De kast hebben we gekregen van een tweedehandswinkel. Daar werken we mee samen. We hebben ook een moestuin en mogen producten uit de Heimanshof gebruiken om samen te koken.

Als de maatregelen weer versoepelen, is het idee om te gaan koken en dat mensen uit de buurt dan tegen betaling kunnen komen eten. In de groep is er een heel zorgzame mevrouw. Zij zou bij zo'n buurttafel een actieve rol kunnen hebben. Andere plannen zijn er ook, bijvoorbeeld van bloemen uit de tuin boeketjes maken en verkopen. Eerder hebben we al jam gemaakt en insectenhôtels.

We hebben al een fijne samenwerking met de vrijwilligers van de Heimanshof. De beheerder van de tuin komt twee keer per week 's ochtends klusjes opgeven. Daarna kijken we wie wat zou willen doen. Een bezoeker van onze groep werkte tot ongeveer 1,5 jaar geleden bij een verffabrikant. Hij wordt door de beheerder en vrijwilligers van de Heimanshof om advies bij opknap- en schilderklussen in de tuin. Soms voert hij ook zelf een klus uit. Voor hem is dat heel waardevol.

Wat soms lastig is, is het vinden van aansluiting bij hoogopgeleide mensen. Zij willen niet altijd iets doen en hebben meer behoefte aan het voeren van goede gesprekken. De lockdown is zwaar. Tijdens de eerste lockdown waren we een paar weken dicht. We merkten dat mensen echt contact en structuur nodig hebben; een aantal ging hard achteruit.

Richting toekomst denken we dat een aantal zaken belangrijk is. In de eerste plaats meer kennis over dementie. Albert Heijn bijvoorbeeld leidt hun mensen hierin op: hoe herken je het bij mensen en wat kan je doen om iemand te helpen? Steeds meer bedrijven doen dit trouwens.

Sommige mensen gedijen ook minder goed in een groep en hebben meer 1 op 1 aandacht nodig. Zeker bij dementerenden die jonger zijn sluit qua aanbod eenheidsworst niet aan. Heel veel dagbesteding zit in woonzorgcentra. Voor veel mensen die daar komen maar daar (nog) niet wonen, is dat echt wel een goed aanbod, vooral voor ouderen. Maar niet voor iedereen. Samenwerking met werkgevers is ook belangrijk. Wat kunnen werkende mensen die jong dementie krijgen nog wel? Nu is het vaak zo dat je niet meer mag werken.

Tot slot hebben we om maatwerk te kunnen bieden voldoende medewerkers nodig. We hebben het heel lang met vrijwilligers kunnen oplossen. De 'nieuwe' vrijwilliger moet langer doorwerken en begint op latere leeftijd met vrijwilligerswerk. Vrijwilligers die al lang meedraaien zijn vaak al ouder dan 80 jaar. En moeten soms een stapje terug of stoppen om gezondheidsredenen. Voldoende vrijwilligers is dus een zorg naar de toekomst.

2. Jeugdhulp

- In 2020 is het CJG 862 keer om informatie en advies gevraagd, dat is 76% van het totaal. Bij 98 van de vragen was er sprake van begeleiding en toeleiding (9%).
- 63,7% van de wettelijke verwijzingen¹ was in 2020 afkomstig van huisartsen.
- De problematiek van de jeugdigen wordt complexer, waardoor de intensiteit van zorg, met name bij de jeugd GGZ, en de behandelduur toeneemt. Ook bij jeugdhulp met verblijf zagen we een toename van jeugdigen met een combinatie van gedrags- en psychiatrische problematiek.
- Uit het cliëntvervalsonderzoek blijkt dat 80% van de respondenten (73% in 2019) aangeeft dat zij naar de juiste hulp zijn doorverwezen.

Inzet CJG

Het CJG vervult een belangrijke rol in het bieden van een laagdrempelige plek waar ouders en jongeren met opvoed- en opgroevraagstukken terecht kunnen. De dienstverlening van het CJG is onder te verdelen in: 1) informatie en advies en 2) begeleiding en toeleiding.

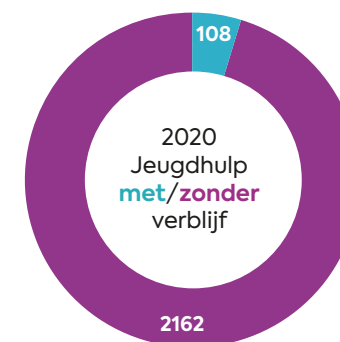
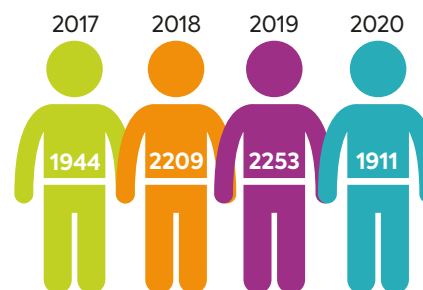
Het aantal vragen dat vorig jaar aan het CJG is gesteld ligt lager ten opzichte van 2019 (respectievelijk 1.275 vragen in 2019 naar 1.131 in 2020). Dit is een daling van 19%. Mogelijk is Covid-19 daarvoor een verklaring. Het aantal vragen dat is gesteld door professionals is vergelijkbaar met het aantal in 2019, er zijn dus beduidend minder vragen gesteld door opvoeders en ouders. Door Covid-19 is er in 2020 door het CJG ingezet op het organiseren van webinars voor ouders/

verzorgers. Vooral de webinar 'Hoe kom je als gezin de coronaperiode door' had een groot bereik (op 30 maart 2020 een live-bereik van 825 en daarna nog vaak teruggekeken).

Verwijzers

Huisartsen zijn de grootste wettelijke verwijzers naar jeugdhulp. 63,7% van de wettelijke verwijzingen was in 2020 afkomstig van huisartsen. In 2020 is besloten om de pilot met de praktijkondersteuner jeugd (POH-jeugd) per 1 januari 2021 een structureel vervolg te geven gelet op de positieve resultaten. Uit de resultaten blijkt onder andere dat door de inzet van de praktijkondersteuner jeugd meer jeugdigen in de praktijk zelf worden geholpen, het door jeugdigen als minder stigmatiserend wordt ervaren en het een bijdrage levert aan de doelstellingen van Haarlemmermeer (kwalitatieve zorg toegankelijk en dichtbij de inwoners, normaliseren en niet onnodig medicaliseren en de juiste zorg op de juiste plek).

Unieke cliënten jeugdhulp met en zonder verblijf

Aandeel jongeren tot 23 jaar in jeugdhulp in Haarlemmermeer

¹ In de Jeugdwet is vastgelegd dat gemandateerde professionals in het wijkteam (basisteam), huisartsen, jeugdartsen, medisch specialisten, rechters, jeugdbeschermers en jeugdreclasserders de wettelijke verwijzers zijn naar de jeugdhulp

Jeugd

Eind 2020 heeft Andersson Elffers Felix (AEF)² in opdracht van het Rijk en de VNG onderzocht of er structureel extra middelen nodig zijn voor de uitvoering van de Jeugdwet, en welke maatregelen er genomen kunnen worden om de kosten te verlagen. Uit dit onderzoek blijkt dat gemeenten zo'n € 1,6 tot 1,8 miljard meer uitgeven aan jeugdzorg dan dat ze aan middelen ontvangen. De beslissing of er structureel extra middelen beschikbaar worden gesteld, is aan het nieuwe kabinet. AEF doet in het rapport ook aanbevelingen voor maatregelen waarmee gemeenten kosten kunnen verlagen.

Nieuwe instroom jeugdhulp zonder verblijf

Een belangrijke conclusie uit het rapport van AEF is dat de toename van de jeugdhulpvolume niet komt door een stijgende instroom, maar door een achterblijvende uitstroom. De problematiek van de jeugdigen wordt complexer, waardoor de intensiteit van zorg, met name bij de jeugd GGZ, en de behandelduur toeneemt. Over cijfers van uitstroom beschikken we in Haarlemmermeer helaas niet.

De cijfers zijn mogelijk enigszins vertekend door de invloed van de Covid-19. Wat in ieder geval opvalt is een toename van ambulante crisishulp ten opzichte van 2019. Deze stijging is conform de landelijk tendens, het afgelopen jaar is het aantal jeugdigen in crisis toegenomen.

² 'Stelstel in groei, een onderzoek naar financiële tekorten in de jeugdzorg (AEF, 2020).

³ Dit is vanaf 2019 een nieuw ingekocht product.

⁴ Onder nieuwe instroom wordt het volgende verstaan: er wordt gekeken op basis van de BSN-productcode (eerste 3 cijfers) alleen gekeken naar jeugdigen waar in 2019 geen declaraties voor zijn ingediend. Bron: MensCentraal.

	2017	2018	2019	2020
Ambulante crisishulp	64	51	34	79
Begeleiding jeugd	267	286	275	278
Behandeling jeugd zonder verblijf	88	304	229	201
Diagnostiek jeugd GGZ ³			191	169
Diagnostisch onderzoek jeugd zonder verblijf	3	47	n.v.t.	n.v.t.
Generalistische basis GGZ	324	254	313	311
Gespecialiseerde dyslexiezorg	166	280	202	139
Groepsgerichte behandeling jeugd- gdzorg	22	98	77	74
Persoonlijke verzorging van het kind	4	6	2	5
Specialistische dagopvang	165	95	81	61
Specialistische JGGZ zonder verblijf	951	991	1015	829
Vervoer van en naar daghulp jeugd	35	25	37	16

Tabel 1. Jeugdhulp zonder verblijf nieuwe instroom 2020⁴

Nieuwe instroom jeugdhulp met verblijf

Ook de nieuwe instroom van jeugdigen in een vorm van jeugdhulp met verblijf is ongeveer vergelijkbaar ten opzichte van 2019. Omdat het om relatief kleine aantallen gaat en de effecten van Covid-19 niet uit de cijfers te halen zijn, is niet per product een verklaring te geven over de toename of afname. In het afgelopen jaar zagen we een ontwikkeling van een toename van jeugdigen met een combinatie van gedrags- en psychiatrische problematiek in de gesloten jeugdhulp. Om deze jeugdigen goed te kunnen helpen is er op maat extra specialisme ingezet voor de psychiatrische problematiek. Doordat de hulpvraag complex is, is de uitstroom soms alleen mogelijk op basis van maatwerk. Op landelijk niveau wordt door het ministerie van VWS gestuurd op de afbouw van de gesloten jeugdhulp. Het doel is om deze kinderen 'zo thuis mogelijk' te laten opgroeien. Haarlemmermeer ontwikkelt, samen met de jeugdzorgregio's, de aanbieders en het onderwijs in Noord-Holland, een plan voor de gesloten

jeugdzorg en de expertise voor deze doelgroep. De doelstelling is om de gesloten jeugdzorg te transformeren binnen haalbare kaders.

	2017	2018	2019	2020
Behandeling jeugd met verblijf (o.a. residentieel)	31	21	12	15
Behandeling jeugd met verblijf in gezinshuis	12	10	4	2
Crisisopvang jeugd	13	23	27	22
Crisispleegzorg	6	1	6	6
Fulltime pleegzorg	51	23	29	17
Gesloten jeugdhulp (Jeugdzorg Plus)	5	4	6	5
Kortdurend verblijf	20	13	10	14
Parttime pleegzorg	13	4	5	8
Specialistische JGGZ met verblijf	7	65	47	19

Tabel 2. Jeugdhulp met verblijf nieuwe instroom 2020⁵

Soepele overgang 18-/+ jeugdhulp met verblijf en pleegzorg

In 2019 is de pilot 18-/+ gestart omdat de routes naar passende vervolghulp vanaf 18 jaar als zeer ingewikkeld werden ervaren door jongeren of (gemandateerde) professionals. Door deze pilot is de samenwerking tussen zorgaanbieders en gemeente verbeterd en is er ingezet op het tijdig opstellen van een toekomstplan. Hiermee wordt ingezet op een soepele overgang naar volwassenheid voor kwetsbare jongeren met een indicatie voor jeugdhulp met verblijf te organiseren. In 2020 is voor circa 50 jongeren die de jeugdzorg met verblijf hebben verlaten een duurzame oplossing gecreëerd, zoals doorstromen naar een Wmo-voorziening, begeleid wonen of beschermd wonen. In 2021 wordt besloten of de pilot structureel wordt geborgd vanaf 2022.

Clïëntervaring en resultaatmetingen

Ook in 2021 heeft er een cliëntervaringsonderzoek plaatsgevonden over het jaar 2020. Dit onderzoek biedt inzicht in de ervaring van onze inwoners met de jeugdhulp. De respons was 21% ten opzichte van 18% in 2019.

Resultaten jeugdhulp

80% van de respondenten (in 2019 73%) is naar de juiste hulp doorverwezen. Drie kwart (75%) vond de formulieren die ingevuld moesten worden duidelijk (in 2019 65%). Bijna zeven op de tien (68%) respondenten is van mening dat het met hun kind door de hulp beter gaat op school, werk of dagbesteding. Bijna twee derde (64%) vindt dat het dankzij de hulp ook thuis beter gaat. Deze percentages zijn licht gestegen ten opzichte van 2019⁶. (Ruim) de helft van de respondenten (54%) is daarnaast van mening dat hun kind meer vertrouwen in de toekomst heeft dankzij de hulp⁷.

Goed geholpen bij vragen en problemen

Effect Covid-19

Dit jaar is er een specifieke vraag in het cliëntervaringsonderzoek opgenomen over de effecten van Covid-19. 68% van de respondenten is van mening dat de kwaliteit van de ontvangen hulp/zorg sinds Covid-19 niet is veranderd. Bijna een kwart (23%) vindt dat de kwaliteit achteruit is gegaan sinds Covid-19.

⁵ Onder nieuwe instroom wordt het volgende verstaan: er wordt gekeken op basis van de BSN-productcode (eerste 3 cijfers) alleen gekeken naar jeugdigen waar in 2019 geen declaraties voor zijn ingediend. Bron MensCentraal.

⁶ In 2019 was het aantal respondenten dat aangaf dat het door de hulp beter gaat op school en dergelijke 61% en dat het thuis beter gaat 59%.

⁷ In 2019 was het percentage respondenten dat aangaf dat hun kind meer vertrouwen heeft in de toekomst 50%.

3. Werk en Inkomen

- Het aantal inwoners met een bijstandsuitkering nam in 2020 toe als gevolg van de Covid-19 pandemie.
- De gemiddelde uitkeringsduur nam in 2020 met bijna zes maanden af ten opzichte van 2019.
- Van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) hebben we in 2020 4.648 aanvragen toegekend.
- In 2020 zijn in 31 klassen gastlessen over financiële bewustwording gegeven. Dit zijn tien klassen minder dan in 2019.
- Door het project Hestia is in vijf gezinnen een doorbraak gerealiseerd. Dit betekent dat de eerste belangrijke stap is gezet waardoor andere zaken in beweging komen en meerdere problemen opgelost kunnen worden.
- Eind 2020 hadden 2.445 inwoners een bijstandsuitkering ten opzichte van 2.305 in 2019.

Werk

Economie

Haarlemmermeer is van alle regio's in Nederland economisch het zwaarst getroffen door de Covid-19 pandemie. Over heel 2020 heeft het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) berekend dat de economie in Haarlemmermeer met 18% is gekrompen. Ter vergelijking: in Amsterdam kromp de economie met 7% en in de regio Haarlem met 4%. Deze krimp is grotendeels toe te schrijven aan de afname van vliegverkeer van Schiphol en het verminderde gebruik van daarbij betrokken diensten. Uit een enquête onder ZZP'ers en MKB-bedrijven in Haarlemmermeer blijkt het verlies aan omzet bijna 50% te bedragen in 2020. De werkgelegenheid zag in september 2020 een eerste neergang. De neergang was echter beperkter

dan op basis van het verlies in het BRP zou worden verwacht. Hieruit kunnen we opmaken dat de steunmaatregelen hun werk doen en een deel van de bedrijven overeind wordt gehouden. We hebben geregeld overleg met ondernemers over de situatie, individueel en collectief in diverse samenstellingen. We zijn bijvoorbeeld in gesprek gegaan met vastgoedeigenaren over de huren omdat diverse ondernemers hadden aangegeven de huur niet meer te kunnen betalen, hebben een digitaal coronaloket voor ondernemers ingericht waar zij informatie kunnen vinden over diverse (financiële) regelingen, hebben de campagne 'Koop lokaal Haarlemmermeer' ingezet om onze lokale economie te ondersteunen en de mogelijkheid voor tijdelijke (verruiming van) terrassen gecreëerd. Hoewel veel bedrijven het moeilijk hebben, zijn er ook bedrijven met wie het juist goed gaat tijdens de Covid-19 pandemie. Het gaat dan bijvoorbeeld om webshops, koeriersdiensten voor particulieren, verkoop van fietsen en e-bikes en de productie van medische en hygiënische artikelen.

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers

In maart kondigt de Rijksoverheid een steun- en herstellepakket voor

banen en economie. Eén van de nieuwe maatregelen is de Tozo. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van deze landelijke regeling. Van 1 maart tot en met 31 mei liep Tozo 1. Van 1 juni tot 30 september Tozo 2. En op 1 oktober ging Tozo 3 van start (tot en met 31 maart 2021). Het verschil tussen Tozo 1 en Tozo 2 en 3 is dat bij de beoordeling van Tozo 1 niet naar het inkomen van de partner werd gekeken. Daarnaast zijn inwoners die Tozo 2 en 3 aanvragen en ook al Tozo 1 ontvangen, verplicht eerst een verantwoording in te sturen over eventuele inkomsten. Haarlemmermeer kent een relatief hoog aantal zelfstandig ondernemers. We zien dit terug in het aantal aanvragen. In 2020 hebben we 2.741 aanvragen Tozo 1 toegekend, 936 aanvragen Tozo 2 en 971 aanvragen Tozo 3. 637 aanvragen die zijn ingediend voor Tozo 1 zijn afgewezen, 201 aanvragen voor Tozo 2 en 168 aanvragen voor Tozo 3.

Tozo aanvragen

Toegekende aanvragen
Tozo in 2020

Tozo 1: **2.741**
Tozo 2: **936**
Tozo 3: **971**

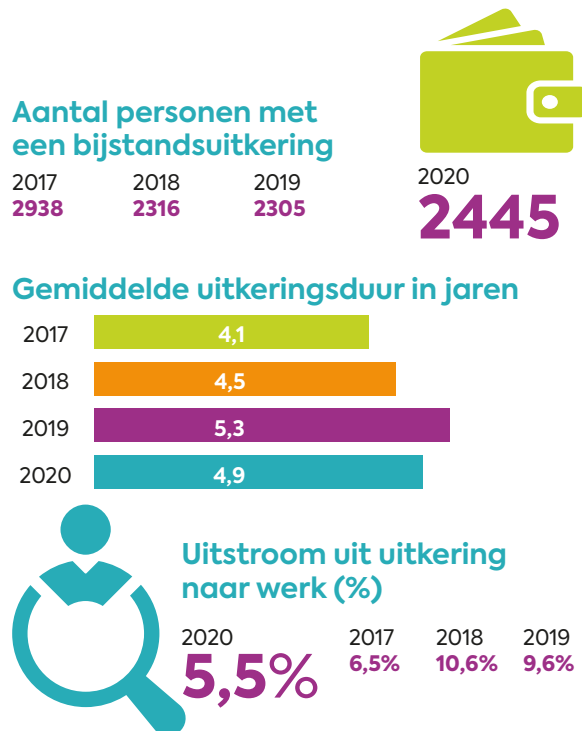
Arbeidsparticipatie

De werkgelegenheid in de regio zorgt tot eind 2019 voor een hoge arbeidsparticipatie in de gemeente Haarlemmermeer. Ondanks de economische krimp ten gevolge van de Covid-19 pandemie is een grote toename van werkloosheidsuitkeringen in 2020 vooralsnog uitgebleven. De steunmaatregelen zorgen ervoor dat werkgevers hun medewerkers nog in dienst houden; zij hopen hen na de Covid-19 pandemie weer in te kunnen zetten. Er wordt gesproken over een stilte voor de storm. De verwachting is dat wij de werkelijke effecten van de Covid-19 pandemie gaan zien na de beëindiging van de steunmaatregelen in 2021.

De bijstand in Haarlemmermeer

Met ingang van 1 november 2020 is het aanvraagproces voor bijstandsuitkeringen aangepast. De reden voor de aanpassingen is de verwachte toename van bijstandsaanvragen naar aanleiding van de Covid-19 pandemie. De veranderingen zitten vooral aan de start van het proces, namelijk de aanvraag zelf. De nieuwe werkwijze heeft als doel om het aanvraagproces te versnellen en de doorlooptijd te verkorten.

Het aantal inwoners met een bijstandsuitkering nam in 2020 toe ten opzichte van 2019. Eind 2020 hadden 2.445 inwoners een bijstandsuitkering ten opzichte van 2.305 in 2019. Dit is een stijging van 6,1% in 2020 ten opzichte van 2019. Deze stijging kan worden verklaard door de Covid-19

pandemie. De gemiddelde uitkeringsduur is in 2020 daarentegen afgenomen. In 2020 was de gemiddelde uitkeringsduur nog geen 5 jaar terwijl dit in 2019 meer dan 5 jaar bedroeg. We zien dat personen die als gevolg van de Covid-19 pandemie instromen in de bijstand, bijvoorbeeld jongeren die een flexbaan hadden, ook weer snel ander werk vinden. Zij hebben geen belemmeringen om aan het werk te gaan. We zien dan ook dat de gemiddelde uitkeringsduur met name onder de doelgroep 28-50 jaar sterk is afgenomen: van 5,1 jaar naar 4,2 jaar. De gemiddelde uitkeringsduur onder 50 plussers is licht gestegen met 0,3 jaar.

In 2020 zien we een forse toename van het aantal re-integratietrajecten. In 2019 werden 1.044 trajecten geregistreerd. In 2020 zijn 1.828 trajecten geregistreerd. Deze stijging komt door de diversiteit aan nieuwe re-integratie partners waar we afspraken mee hebben kunnen maken en de procesverbeteringen van het registratiesysteem waarmee we werken.

In 2020 zijn 134 personen uitgestroomd naar werk, ten opzichte van 2019 is dat 9,6% lager. Dit is een direct gevolg van de COVID-19 pandemie.

Interview met Anita Sanders (58) uit Vijfhuizen over de Tozo

Jarenlang heb ik als leidinggevende gewerkt voor verschillende organisaties. In 2006 besloot ik als zelfstandig teamcoach verder te gaan. Met opdrachten bij diverse opdrachtgevers in het sociaal domein, zakelijke markt, en bij diverse gemeenten ging dat best goed. Tot de bankencrisis van 2008 en de dips in 2010 en 2012. In de tussentijd werd ik alleenstaande moeder (co-ouderschap), werden de opdrachten minder en werd het spannend. Uiteindelijk belandde ik in 2015 bij de gemeente voor aanvullende bijstand en maakte ik een doorstart als gezinscoach en professioneel zangeres. In 2018 besloot ik de overwaarde van mijn huis te oogsten en verhuisde ik naar Vijfhuizen. De agenda stond gevuld voor 2019 en 2020 en alles zag er gezond en rooskleurig uit.

Totdat de Covid-19 pandemie uitbrak. Alle optredens werden gecancelled of verplaatst. Ik heb in maart direct hulp gevraagd bij de gemeente. Bij de gemeente kon ik terecht voor de Tozo-regeling. In eerste instantie betaalde

de gemeente op de allerlaatste dag van de maand uit. De nota's voor vaste lasten lopen echter niet op de laatste dag van de maand. Ik heb toen een keer naar de gemeente gebeld om te vragen, in stress, of ik eigenlijk wel geld zou krijgen. Ik bleek niet de enige die gestresst aan de telefoon hing. Nu is de datum naar voren aangepast. Dat is heel fijn.

Ik heb een groot netwerk en veel muzikale vrienden die ook ondernemer zijn. Dan merk je dat er grote verschillen tussen gemeenten zitten. Dat is echt opvallend voor een landelijke regeling. In Haarlemmermeer loopt de Tozo soepel. Maar het blijft spannend. Ik red het net en er moet niks gek gebeuren.

Ik was opgelucht dat ik 'nul' kon invullen in het Tozo-formulier nadat mijn administratie naar een getal in de min resulteerde. Van een kale kip kun je niet plukken. Maar toch ben ik bang om iets fout te doen. Angst voor boetes, fraude plegen en stopzetting van de hulp.

In deze crisis komen steeds meer hbo'ers in de armoedeval terecht. Dat is vreselijk maar ik hoop dat hierdoor het stigma op mensen in armoede verdwijnt. Want ook al werk ik hard, ik bevind me al lang aan de onderkant. En misschien dat men denkt: 'Als je in de bijstand zit, dan heb je ergens de boot gemist of zit er een steekje los'. Ik blijf optimistisch en werken aan mijn onderneming als coach en als zangeres zodat ik met de Tozo kan stoppen.

Arbeidsmarkt en onderwijs

De afgelopen jaren is steeds geprobeerd zowel in de lokale als bovenlokale samenwerking arbeidsmarkt en onderwijs dicht bij elkaar te brengen. De gemeente heeft hier vooral een faciliterende rol. Inwoners met een uitkering, schoolverlaters en jongeren hebben vaak niet de benodigde kennis, diploma's en/of ervaring waar werkgevers om vragen. De gemeente werkt eraan mee dat werkgevers en onderwijsinstellingen elkaar vinden om opleidingen/trainingen beter te laten aansluiten bij de werkvloer. Gemeenten en uitkeringsinstanties zoals UWV hebben er ook baat bij dat inwoners door een passende opleiding duurzaam uitstromen naar kansrijke beroepen.

Arbeidsmarkt bovengemeentelijk

We namen deel aan het Regionaal Werkcentrum Groot-Amsterdam (RWC). Het RWC is opgericht om werkgevers aan elkaar te verbinden om mensen zo snel en zo makkelijk mogelijk van werk-naar-werk te begeleiden en zo in te spelen op de gevolgen van de Covid-19 pandemie. De nadruk lag in de eerste maanden op het inventariseren en contact leggen met bedrijven. Daarna zijn verbindingen gelegd tussen de verschillende bedrijven die (tijdelijk) te veel personeel hadden/ hebben met bedrijven die (tijdelijk) behoefte hebben aan personeel. In aanvulling hierop heeft het Rijk de opdracht gegeven aan iedere arbeidsmarktregio om regionale mobiliteitsteams op te richten voor de begeleiding aan de individuele werkzoekenden. Deze begeleiding gaat vooraf aan de ondersteuning die mensen krijgen wanneer ze in een uitkering (WW of bijstand) komen. In arbeidsmarktregio Groot-Amsterdam wordt deze dienstverlening vormgegeven in zogenaamde werkteams en uitgevoerd door UWV en gemeenten die gekoppeld zijn aan het RWC. Inmiddels is een kwartiermaker aangesteld die zowel het RWC en de werkteams aanstuurt en zorgt voor de nauwe samenwerking en de afstemming tussen RWC, de Werkgeversservicepunten (WSP's) en UWV. Wij werken mee aan de vormgeving en de resultaten van het RWC.

Taal en inburgering

Na een aanlooptraject is in september 2020 de projectorganisatie voor de nieuwe Wet inburgering van start gegaan. De projectorganisatie bestaat uit een interdisciplinaire groep medewerkers van de gemeente die affiniteit heeft met de doelgroep en medewerkers van Vluchtelingenwerk. De projectorganisatie werkt aan de voorbereidingen voor de nieuwe wet. In november hebben gemeenten te horen gekregen dat de ingangsdatum van de wet een half jaar wordt verschoven. De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid streeft naar een invoeringsdatum van de Wet inburgering op 1 januari 2022 in plaats van 1 juli 2021.

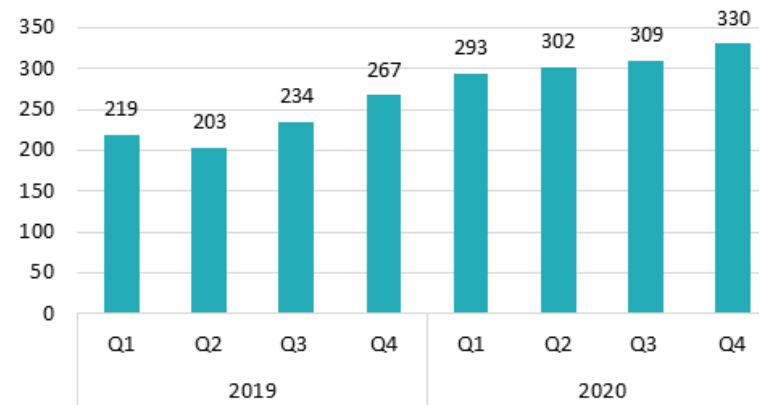
In de opmaat naar de uitvoering door gemeenten van de Wet inburgering per 1 juli 2021 voert Haarlemmermeer met gelden van het Rijk een pilot voor nareizende vrouwelijke vergunninghouders en gezinsmigranten uit. De pilot loopt in 2021 nog door vanwege de opgelopen vertragingen als gevolg van de Covid-19 pandemie. Wat we tot nu toe hebben geleerd is het belang van zo snel mogelijk digitaal vaardig worden van statushouders en de invloed van rolmodellen. Zo is een empowermentstraining gegeven met co-trainers uit de eigen cultuur en het eigen taalgebied.

Inburgeringsplichtigen moeten een participatieverklaringstraject volgen als onderdeel van het inburgerexamen. De participatieverklaringen worden aangeboden aan vergunninghouders en nareizende familieleden en aan overige inburgeraars (gezinsmigranten). Door een verminderde instroom van vergunninghouders in Haarlemmermeer, 140 personen in 2020 ten opzichte van 191 personen in 2019, is het aantal behaalde participatieverklaringen afgenomen in 2020. In 2020 zijn 109 trajecten succesvol afgerond ten opzichte van 139 een jaar eerder. Naast de verminderde instroom van vergunninghouders is het lagere aantal te wijten aan de Covid-19 pandemie. Vergunninghouders hebben moeite gehad met het volgen van online cursussen. Dit ging in de tweede golf uiteindelijk beter.

Inkomen

Armoedebestrijding

Jaarlijks stellen we een armoedemonitor op waarin gedetailleerde informatie staat over het aandeel minimahuishoudens en het bereik van de minimaregelingen. De armoedemonitor komt in mei beschikbaar en gaat dan naar de raad. In 2020 zien we het aantal huishoudens dat de Voedselbank bezoekt stijgen. Deze stijging is halverwege 2019 gestart en zet door in 2020.

Grafiek 1. Aantal huishoudens dat gebruik maakt van de Voedselbank (begin van ieder kwartaal)
(Bron: Voedselbank).

Bereken uw recht

Bereken uw recht (BUR) is een digitale vragenlijst die inwoners in een aantal stappen leidt naar het aanvraagformulier voor minimaregelingen. Inwoners kunnen vervolgens verschillende regelingen tegelijkertijd aanvragen. In 2020 hebben gebruikers BUR beoordeeld met gemiddeld een 6,7 (Bron: KCM). Dit is een stijging ten opzichte van 2019. Toen beoordeelden gebruikers BUR met een 6,2 (Bron: KCM). We zien dat er in 2020 5.683 keer met DigiD is ingelogd in BUR, ten opzichte van 4.780 keer in 2019. Dit is een forse stijging. Met DigiD inloggen betekent dat een gebruiker daarna enkel nog bewijsstukken hoeft aan te leveren en de aanvraag vervolgens daadwerkelijk kan doen. Iemand kan vaker met DigiD inloggen dus deze aantallen zijn niet enkel individuen.

Beoordeling Bereken uw Recht

Schuldhelpverlening

In Haarlemmermeer voert PLANgroep de reguliere trajecten schuldhelpverlening uit. Het aantal aanmeldingen is in 2020 afgenomen ten opzichte van voorgaande jaren. In 2020 heeft PLANgroep 330 aanmeldingen ontvangen ten opzichte van 434 in 2019 en 454 in 2018. Dit lage aantal aanmeldingen valt te wijten aan de

Covid-19 pandemie en is een landelijke trend (Bron: NVVK). Het aantal lopende minnelijke regelingen is daarentegen wel toegenomen. Eind 2020 waren er 199 lopende minnelijke regelingen ten opzichte van 154 in 2019. Met project Vroeg eropaf willen we voorkomen dat schulden verder oplopen en de problematiek integraal aanpakken. In een beveiligd systeem ontvangt de gemeente signalen van betalingsachterstanden van Ymere, de zorgverzekeraars en nutsbedrijven. Op basis van deze signalen worden inwoners bezocht door een medewerker van PLANgroep en een maatschappelijk werker van MeerWaarde. De huisbezoeken hebben in 2020 grotendeels stilgelegen door de Covid-19 pandemie. In totaal zijn er in 2020 68 geslaagde huisbezoeken afgelegd. In 2019 waren dit er 82. Een huisbezoek is geslaagd als er contact is gelegd met de inwoner en er zo nodig een traject is gestart.

Project Hestia

Project Hestia is in 2019 in Haarlemmermeer gestart. Met gerichte aandacht van de gemeente en professionals worden kwetsbare gezinnen integraal ondersteund. Tegelijkertijd wordt er effectiever gewerkt en worden daarmee kosten bespaard. Het gaat het om een relatief klein aantal gezinnen, met een hoog zorggebruik en hoge zorgkosten, die vaak bekend zijn bij één of meer hulpverleners. In 2020 is met behulp van de doorbraakmethode in vijf gezinnen een doorbraak gerealiseerd. Dit houdt in dat een structureel knelpunt in deze gezinnen is weggenomen.

4. Wonen met Zorg

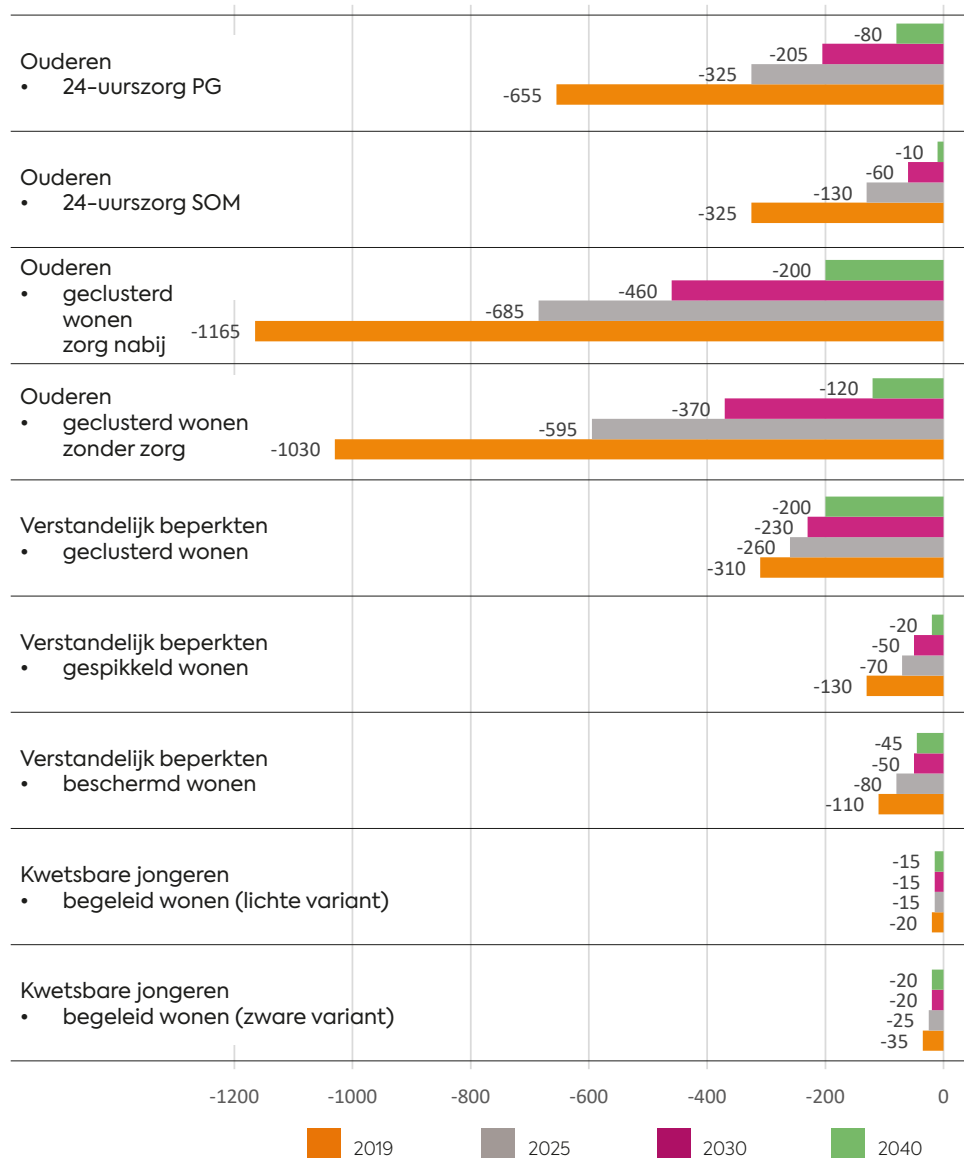
- Uit onderzoek blijkt dat er nu en in de toekomst grote tekorten zijn aan passende woonruimte voor kwetsbare jongeren, mensen die uitstromen uit intramurale zorg en ouderen met een zorgbehoefte.
- 24% van sociale huurwoningen die in 2020 beschikbaar kwamen bij Ymere is aan bijzondere doelgroepen toegewezen.
- 25 huishoudens maakten gebruik van de regeling Van groot naar beter, gericht op de doorstroom van oudere inwoners naar een passende woning.
- In de wijk Bornholm is in 2020 gestart met 3 projecten gericht op doorstroom, meer passende woningen en meer ontmoetingsmogelijkheden in de wijk.

Zicht op huisvestingsbehoefte van verschillende doelgroepen

In 2020 is in opdracht van de gemeente een onderzoek gedaan door Companen⁸ naar de huisvestingsbehoefte voor wonen met zorg voor verschillende doelgroepen. Bij dit onderzoek zijn vertegenwoordigers van cliënten, zorgaanbieders, zorgkantoor en woningbouwcorporaties betrokken. In het onderzoek zijn ook woonzorgprofielen opgenomen die mede door de inbreng van ervaringsdeskundigen tot stand zijn gekomen. Uit dit onderzoek blijkt dat er nu al flinke tekorten zijn voor plekken in (kleinschalige) woonvoorzieningen en zelfstandige woningen. In de toekomst (2030/2040) lopen deze tekorten verder op. De gemeenteraad is hierover geïnformeerd in december 2020. Gemeente, zorginstellingen, zorgkantoor, vertegenwoordigers van cliënten,

⁸ Het onderzoeksrapport is in december 2020 naar de raad gestuurd (X.2020.06070)

corporaties en ontwikkelaars zijn in het najaar van 2020 het gesprek gestart over het vervolg op dit onderzoek. We verkennen de kansen in de gemeente (op gebiedsniveau) en kijken we wat ervoor nodig is om kansen te verzilveren.

Grafiek 2. Overzicht van de belangrijkste vraag-aanbodbalansen voor de gemeente Haarlemmermeer (2019 – 2040).

Een passend thuis

Toename van kleine betaalbare woningen

In het Woonbeleidsprogramma 2019–2025 (2019.0058049) staat het uitgangspunt vermeld dat de helft van de nieuwbouwwoningen in gebiedsontwikkelingen geschikt moet zijn voor 1 en 2 persoonshuishoudens. Woningcorporaties zien de bouw van kleine wooneenheden als hun grootste prioriteit in Haarlemmermeer. Dit leidt naar verwachting tot een aanzienlijke toevoeging van kleine en betaalbare woningen, ook voor inwoners met een woonzorgbehoefte. In 2020 heeft Ymere 65 veelal kleinere betaalbare huurwoningen opgeleverd. Eigen Haard leverde 78 sociale huurwoningen op in 2020.

Toewijzing huurwoningen aan bijzondere doelgroepen

In de prestatieafspraken met woningcorporaties is vastgelegd dat maximaal 35% van de sociale huurwoningen in 2020 beschikbaar is voor bijzondere doelgroepen, waaronder inwoners met een woonzorgbehoefte. In totaal werd door Ymere 24% (van circa 600 woningen) aan deze groepen toegewezen. Eigen Haard wees 14% toe aan deze doelgroepen. Eigen Haard is sinds 2019 actief in Haarlemmermeer daarom beschikken we enkel over cijfers van 2020.

	2017	2018	2019	2020	
	Ymere	Ymere	Ymere	Ymere	Eigen Haard
Vrije ruimte (5%)	4	10	16	15	0
Uitstroom maatschappelijke opvang en beschermd wonen	45	38	46	38	0
Vergunninghouders**	93	94	34	23	9
Stadsvernieuwingsurgenten	3	4	12	9	0
Urgenten*	61	39	40	60	3
Eindtotaal	206	185	148	145	12
Totaal aantal mutaties sociale huur	599	699	604	614	85
Percentage niet-reguliere verhueringen	34	26	24	24	14

Tabel 3. Verhuurde woningen Ymere en Eigenwaard aan bijzondere doelgroepen.

* Inclusief 'semi-urgenten' in de Estafette in 2017, 2018 en 2019

** Vergunninghouders behoren wel tot bijzondere doelgroepen maar worden sinds 2019 gehuisvest via directe bemiddeling.

Doorstroom bevorderen

Om doorstroom van ouderen naar meer geschikte woningen te stimuleren, konden huurders van Ymere gebruik maken van de regeling 'Van groot naar beter'. Deze regeling maakt het mogelijk om te verhuizen naar een andere, meer geschikte woning met gelijkblijvende huur. In 2019 is een pilot gestart met een gemeentelijk budget van €20.000,- waarbij € 1.000,- per verhuizing aan senioren die een grote sociale huurwoning achterlieten verstrekt kon worden. Dit budget is in 2019 volledig benut. De pilot is verlengd. Voor resterend 2019 en 2020 zijn 30 vergoedingen beschikbaar gesteld. Daarvan zijn 25 vergoedingen verstrekt in 2020.

Begeleiding woonzorginitiatieven

In 2020 hebben ongeveer 10 zorgaanbieders ons benaderd, omdat zij een woonzorginitiatief wilden realiseren voor ouderen, jongeren of voor volwassenen met een verstandelijke of psychische beperking. Met alle initiatiefnemers zijn een of meerder gesprekken gevoerd om de mogelijkheden te verkennen. Ongeveer

vijf kansrijke initiatieven zijn intensiever begeleid door de procesmanager woonzorginitiatieven. Het gaat om initiatieven voor ouderen in Hoofddorp en Nieuw-Vennep en voor jongvolwassenen en jongeren nabij Lissersbroek en Zwanenburg. In Hoofddorp is een locatie tot stand gekomen voor beschermd wonen. De andere (kansrijke) initiatieven lopen nog. In 2021 zullen naar verwachting een of meerdere van deze initiatieven gerealiseerd kunnen worden.

Passende woonvormen 18-23-jarigen

Uit het onderzoek naar de huisvestingsbehoefte van kwetsbare doelgroepen in Haarlemmermeer uit 2020 blijkt dat er een tekort is aan betaalbare passende woningen en/of woonvormen voor jeugdigen (18-23 jaar) die opgroeien in een moeilijke thuissituatie of uitstromen uit jeugdhulp met verblijf. Door de begeleidingsbehoefte beschikken deze jongeren vaak over een beperkt vermogen om zelf inkomen te vergaren, waardoor ze zijn aangewezen op de goedkope huurvoorraad of kamerverhuur en op wonen met begeleiding. Deze woonruimte is in Haarlemmermeer schaars. Het gebrek aan uitstroommogelijkheden draagt bij aan de woningtekorten.⁹ Aanvullend aanbod is nodig voor gemiddeld 65 jongeren per jaar. In 2020 is de sturing op een toekomstplan voor elke jeugdige vanaf 16 jaar in verblijfszorg voortgezet, zodat jeugdigen ook na 18 jaar de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben.

Wonen met zorg in toekomstige wijken

Bij de ontwikkeling van toekomstige wijken zorgen we ervoor dat de huisvestingsbehoefte voor wonen met zorg en de leefomgeving die daarbij hoort meegenomen worden vanaf de start van de planvorming. Zo is bij de ontwikkeling van Lincolnpark vooraf het aantal gewenste plekken in woonzorgvoorzieningen aangegeven. We gaan woonzorginitiatieven nadrukkelijk opnemen in de programmering voor nieuwbouw. Met corporaties is afgesproken dat zij een verkenning doen naar de ontwikkeling van nieuwe woonzorgconcepten (prestatieafspraken 2021-2023).

⁹ Onderzoeksrapport 'Een stelsel in groei'. Bron: AEF.

Toegankelijkheid wonen en woonomgeving

In het Woonbeleidsprogramma 2019–2025 [2019.0058049] is opgenomen dat alle gelijkvloerse woningen groter dan 70 vierkante meter levensloopbestendig worden gebouwd. We gaan daartoe de adviezen en richtlijnen uit het Handboek voor Toegankelijkheid en Woonkeur (basispakket) toepassen. We verkennen de komende periode of de eisen naar wens worden uitgevoerd. Ook gaan we na, of en zo ja in welke fasen van het maken van planafspraken en realisatie een extra toetsing wenselijk is. Wij rapporteren aan de gemeenteraad over de voortgang in de jaarlijkse Bestuurlijke VoortgangsRapportage (BVR) Woningbouw, aan de hand van de in een jaar opgeleverde woningen.

Blijven wonen in je wijk

In 2019 zijn we samen met inwoners (wijkraad) en kernpartners Ymere en Amstelring in de wijk Bornholm (in Hoofddorp) gestart met een gezamenlijk gebiedsproces: op weg naar een meer inclusieve wijk. Dit is onderdeel van het landelijke innovatieprogramma Langer Thuis. De gezamenlijke ambitie is gericht op 1) doorstromen en passend wonen, ook (maar niet alleen) voor inwoners met een woonzorgbehoefte en 2) het vergroten van (sociale en fysieke) verbinding in de wijk. Er zijn 3 deelprojecten gestart: 1) De herontwikkeling van (het terrein rondom) woonzorgcentrum Bornholm & Eijkenhove van Amstelring biedt extra mogelijkheden. In 2020 is het globaal haalbaarheidsonderzoek afgerond en is gestart met de (voorbereidingen voor) de realisatie. 2) het stimuleren van doorstroom en passend wonen in Bornholm en 3) het realiseren van een ontmoetingsplek met en voor de inwoners van de wijk in de vorm van een 'beweeg-, leef- en moestuin'.

Opstapregeling

In 2019 zijn we gestart met de Opstapregeling. Inwoners die na verblijf in intramurale zorg weer (of voor het eerst) zelfstandig gaan wonen, kunnen in aanmerking komen voor een opstapwoning. Dit is een woning met een tijdelijk huurcontract, waaraan een woonbegeleidingsovereenkomst is gekoppeld.

De ervaringen met de Opstapregeling zijn zeer positief. In totaal zijn in 2019 en 2020 55 cliënten zelfstandig gaan wonen via de Opstapregeling. Daarnaast staan 10 personen op de lijst voor een Opstapwoning. In 2020 zijn minder woningen ingezet voor de Opstapregeling dan verwacht, dit is grotendeels veroorzaakt door de Covid-19 pandemie, waardoor minder mensen aangemeld werden voor de Opstapregeling. Ook kwamen minder woningen beschikbaar. Inmiddels neemt het aantal aanmeldingen weer toe. Bij het overgrote deel van de cliënten gaat het zelfstandig wonen via de Opstapregeling goed. Bij slechts enkele cliënten zijn problemen geconstateerd, zoals huurachterstand of overlastgevend gedrag, die er mogelijk toe leiden dat de cliënt de woning niet mag behouden.

Op basis van de positieve ervaringen is eind 2020 besloten de Opstapregeling te verlengen en open te stellen voor twee nieuwe doelgroepen: 1) GGZ- en LVB-clieënten in een verstoorde thuissituatie en 2) ex-gedetineerden, die ondersteuning nodig hebben om zelfstandig te kunnen (blijven) wonen.

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Voor inwoners die niet of alleen met begeleiding in staat zijn zelfstandig te wonen, zijn voorzieningen beschikbaar voor beschermd wonen (BW) en maatschappelijke opvang (MO). In de locaties voor BW en MO in Haarlemmermeer verblijven inwoners vanuit de hele regio.

In Haarlemmermeer zijn 188 plekken voor BW, verdeeld over 8 locaties. Het aantal plekken is hoger dan in 2020, omdat 1 nieuwe locatie met 20 plekken BW is gerealiseerd en omdat de pgb-locaties beter in kaart zijn gebracht. In de MO in Hoofddorp verblijven 30 gezinnen. Eind december 2020 hadden 204 inwoners van Haarlemmermeer een indicatie voor BW. Dat komt neer op circa 1,3 mensen per 1.000 inwoners. Dat is lager dan het regionale aantal (circa 1,8 per 1.000 inwoners) en landelijke gemiddelde (circa 2,1 per 1.000 inwoners).

Als gevolg van de doordecentralisatie Beschermd Wonen (2022–2023) en het openstellen van de WLZ voor een deel van de BW-clieënten (2021) verwachten we de komende jaren een overgang naar kleinere voorzieningen voor BW, meer gespreid over de regio en binnen gemeenten. Mensen zullen vaker Beschermd

Wonen in hun eigen gemeente. Ook verwachten we een verschuiving van intramurale BW-voorzieningen naar beschut wonen ('zorg op afroep') en zelfstandig wonen met begeleiding.

In februari 2021 zijn alle raden uit de regio met een raadsbrief (X.2021.00806) geïnformeerd over de voortgang van de doordecentralisatie.

5. Veiligheid

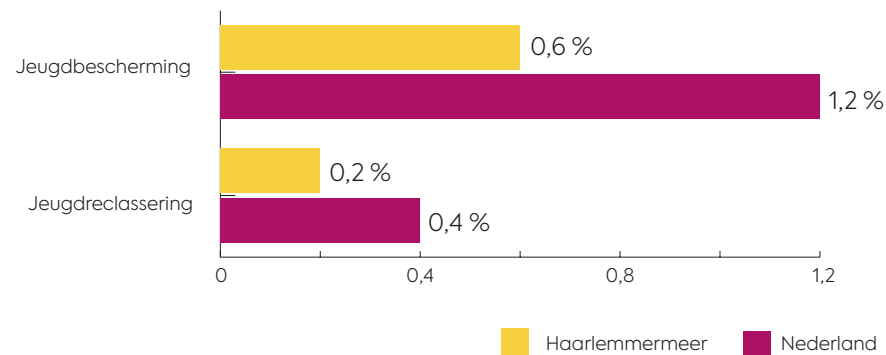
- Het percentage jeugdigen in Haarlemmermeer met jeugdbescherming en jeugdreclassering is in 2020 lager dan het landelijke gemiddelde.
- Uit de evaluatie van de Beschermingstafel blijkt dat in tweederde van de casussen waar om een onderzoek wordt gevraagd door de Raad voor de Kinderbescherming het lukt om met het gesprek dit onderzoek te voorkomen en vrijwillige hulp in te zetten.
- Er is sprake van een daling van het aantal meldingen aan Veilig Thuis, het aantal gevraagde adviezen aan Veilig Thuis is echter flink gestegen.

Jeugdbescherming en Jeugdreclassering

In 2020 heeft het Rijk aangegeven dat er bovenregionale afspraken moeten komen rond de Gecertificeerde Instellingen (GI's) en de noodzakelijke verbeteringen in de jeugdbeschermingsketen. Er zijn op landelijk niveau pilots uitgezet om de partners in de jeugdbeschermingsketen, zoals Veilig Thuis en de Raad voor de Kinderbescherming, intensief te laten samenwerken. De GI's hebben op landelijk niveau, maar ook in Haarlemmermeer, aangegeven dat de huidige tarieven niet voldoende zijn om hun kosten te dekken. In Haarlemmermeer zijn meerjarencontracten met vier GI's afgesloten. Deze contracten lopen per 1 juli 2021 af. Een nieuwe aanbesteding is momenteel in voorbereiding.

In oktober 2020 is het rapport 'Kwetsbare kinderen zijn onvoldoende beschermd' van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd en de Inspectie Justitie en Veiligheid gepubliceerd. In dit rapport zijn twee knelpunten benoemd, namelijk

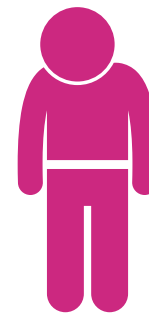
dat veel kinderen geen vaste jeugdbeschermer hebben en dat ze lang moeten wachten op hulp die ook niet altijd passend is. De Inspectie heeft gemeenten en GI's opgedragen om voor ieder kind dat hier mee te maken heeft een doorbraakplan te maken. In Haarlemmermeer zijn de lijnen tussen de GI's, het Meerteam en de Beschermingstafel kort waardoor eventuele knelpunten direct worden aangepakt. Momenteel zijn er in Haarlemmermeer dan ook geen jongeren die wachten op een vaste jeugdbeschermer of die in het kader van de jeugdbeschermingsmaatregel wachten op tijdige en passende hulp.

Grafiek 3. Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdbescherming in Haarlemmermeer ten opzichte van Nederland in 2020 en het percentage jongeren van 12 tot 23 jaar met jeugdreclassering in Haarlemmermeer ten opzichte van Nederland in 2020¹⁰

¹⁰ Benchmark Jeugdzorg CBS Eerste helft 2020

¹¹ In Haarlemmermeer gebruiken we de term relationeel geweld in plaats van huiselijk geweld.

Totaal aantal jeugdreclasseringsmaatregelen:

2020 | **70**
 2017 | **55**
 2018 | **50**
 2019 | **60**

Totaal aantal jeugdbeschermingsmaatregelen:

2020 | **215**

2017 | **225**
 2018 | **240**
 2019 | **235**

Veilig Thuis Kennemerland

Veilig Thuis Kennemerland is het advies- en meldpunt voor relationeel geweld¹¹ en kindermishandeling in de regio IJmond, Zuid- Kennemerland en Haarlemmermeer. Veilig Thuis is er voor professionals en inwoners die te maken hebben met (een vermoeden van) relationeel geweld of kindermishandeling bij henzelf of in hun omgeving. In 2020 is de stichting opgeheven en is Veilig Thuis ondergebracht bij de Veiligheidsregio Kennemerland (VRK). Dit betekent dat Veilig Thuis nu onderdeel is van de P&C-cyclus van de VRK. De inhoudelijke besluitvorming verloopt via de stuurgroep Veilig Thuis.

In 2020 is er een daling van het aantal meldingen aan Veilig Thuis. Daar tegenover staat echter dat het aantal adviezen flink is gestegen. Covid-19 is vermoedelijk de belangrijkste verklaring voor de daling van het aantal meldingen. De verwachting is dat doordat de scholen deels dicht waren, de politie in de eerste lockdown minder uitrukte op deze casuïstiek en mensen hun netwerk minder zagen, er minder is gemeld aan Veilig Thuis. De belangrijkste verklaring voor de stijging van het aantal adviezen is waarschijnlijk de chatfunctie die Veilig Thuis sinds de zomer 2020 in gebruik heeft genomen. Via deze chatfunctie kunnen professionals en inwoners laagdrempelig om advies vragen.

Verbonden aan de stuurgroep Veilig Thuis is het programma Geweld Hoort Nergens Thuis. In 2020 is de regiovisie opgesteld. Deze is in 2021 vastgesteld door de gemeenteraad. Inmiddels heeft de gemeenteraad het actieprogramma ontvangen, waarbij onder meer wordt ingezet op de versterking van het lokale veld.

Veilig thuis	2017	2018	2019	2020
Meldingen	906	838	892	733
Adviezen	339	631	547	914

Tabel 4. Cijfers meldingen en adviezen Veilig Thuis 2017-2020. Bron: Veilig Thuis Kennemerland.

Beschermingstafel

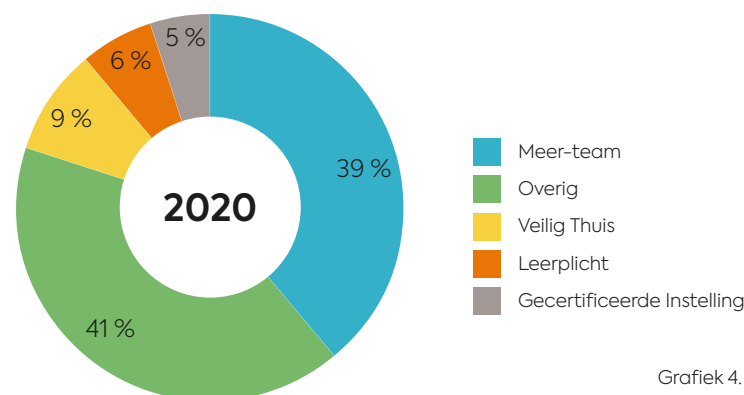
Er wordt een gesprek aan de Beschermingstafel gevoerd als er zorgen zijn over het veilig opgroeien van kinderen en het via vrijwillige hulpverlening niet lukt om de veiligheid te vergroten. Ouders, jongeren vanaf 12 jaar en professionals zijn bij dit gesprek aanwezig. Ook met Covid-19 zijn deze besprekingen doorgegaan, maar in aangepaste vorm. De gemeente is voorzitter van de Beschermingstafel. De voorzitter ontmoet momenteel de ouders en de aanmelder fysiek op het gemeentehuis en andere deelnemers sluiten via beeldbellen aan bij het overleg.

Het doel van het gesprek bij de Beschermingstafel is om beweging te krijgen bij ouders en daardoor ook te voorkomen dat er zware of gedwongen hulpverlening moet worden ingezet. Uit de jaarcijfers komt naar voren dat dit doel ook bereikt wordt. In 2/3 van de aanmeldingen waarin om een onderzoek wordt gevraagd door de Raad voor de Kinderbescherming naar een kinderschermingsmaatregel lukt het om met het gesprek een raadsonderzoek te voorkomen en vrijwillige hulp voort of andere vrijwillige hulp in te zetten.

In 2020 zijn aan de Beschermingstafel 66 gesprekken gevoerd. Het betrof 62 aanmeldingen. In vier gevallen ging het om een vervolgesprek.

Aanmeldingen Beschermingstafel 2020 (totaal 62)

Meer-team:	26
Overig ¹² :	27
Veilig Thuis:	6
Leerplicht:	4
Gecertificeerde instelling:	3

Grafiek 4.

Bovenregionale samenwerking

De afgelopen jaren heeft het Rijk meerdere initiatieven genomen, bijvoorbeeld Scheiden zonder Schade en Huiselijk geweld Hoort Nergens Thuis, die moeten leiden tot meer uniformiteit en stevige afspraken tussen gemeenten onderling. Aandacht is er met name voor de thema's complexe jeugdhulp en de jeugdbeschermingsketen waar Veilig Thuis en de GI's nauw samenwerken met landelijke partners, zoals het Openbaar Ministerie en de Raad voor de Kinderbescherming.

¹² De groep overig bestaat uit diverse kleine en grote jeugdzorgaanbieders, waaronder jeugd GGZ, en de GGD.

Interview met Bart Herfst (ontwikkelmanager) en Nina Kunst (consulent) van het Meer-team.

Het Meer-team bestaat sinds 1 januari 2015 (eerst drie teams, nu één team op één locatie). Het Meer-team is een multidisciplinair team. We zijn een tweedelijns organisatie en hebben een rol in de keten als professionals in het Haarlemmermeers model vastlopen in casuïstiek. Als Meer-team hangen we eigenlijk boven de keten. We sturen op samenhangende zorg en ondersteuning. We verbinden zorgaanbieders en inwoners met elkaar en zetten in op duurzame oplossingen in plaats van pleisters plakken. Het Meer-team heeft meerdere rollen. Bij complexe zaken op meerdere leefgebieden verlenen we informatie en advies. Is er echter meer nodig dan een consult, dan wordt er regie gevoerd, passende zorg en ondersteuning aangeboden en vervolgens monitoren en evalueren we de casus. Ons doel is dat alle partijen gaan samenwerken om te komen tot een duurzame oplossing. Bij jeugdveiligheidszaken (als de veiligheid van een jeugdige in het geding is) hebben we een andere rol. Dan zijn we ook onderdeel van de keten en hebben we een belangrijke rol bij het op- en afschalen van zaken. Tevens speelt het Meer-team een rol als er voor een casus maatwerkoplossingen nodig zijn.

Bij jeugdveiligheidszaken gaat het om de veiligheid van het kind. We onderzoeken in eerste instantie wat er aan de hand is. Dat doen we door te kijken naar de negen leefgebieden aan de hand van de trein van Boos naar middel-methodiek. Vervolgens onderzoeken we wat er nodig is om de kindveiligheid te vergroten. Als we daar zicht op hebben, zetten we partijen in die hulp kunnen bieden en sturen wij hier vervolgens op. Waar mogelijk schalen we de zorg af en indien nodig plussen we de zorg op en vragen wij een raadsonderzoek aan of wordt de casus besproken op de Beschermingstafel. We dienen een Verzoek Tot Onderzoek (VTO) in bij de Beschermingstafel en indien het een spoedkarakter heeft overleggen we rechtstreeks met de Raad voor de Kinderbescherming. We zien een tendens dat er steeds meer samen wordt gewerkt bij jeugdveiligheidszaken, je kan het als organisatie niet alleen, door samen afspraken te maken en goed te kijken wat een gezin nodig heeft, zorgen we ervoor dat veiligheid terugkeert in het gezin.

Het afgelopen jaar hebben we gekeken naar waar we nu staan als team, gelet op alle ontwikkelingen in de keten. Wat was onze kernopdracht en past deze opdracht nog in deze tijd gelet op alle landelijke en regionale ontwikkelingen? Zo zien we dat in toenemende mate een beroep op ons wordt gedaan in jeugdveiligheidszaken. Veel zaken die door de gecertificeerde instellingen en Veilig Thuis worden afgeschaald komen bij ons terecht en daar zetten we dan in op casusregie. Dit terwijl onze oorspronkelijke opdracht was dat we ons als Meer-team zouden richten op procesregie. Vorig jaar hebben we daarom een ambitie opgesteld over de wijze waarop we onze procesregie willen inrichten. We ontvangen momenteel veel signalen dat de rek er bij veel gezinnen in de tweede lockdown uit is. Gezinnen zijn allemaal thuis en zitten continu op elkaars lip. Dit leidt tot spanningen binnen het gezin en zorgt voor extra druk op de consulenten. Zij voelen zich verantwoordelijk voor de veiligheid in gezinnen. Digitaal is het moeilijk om non-verbale signalen op te vangen, die zie je niet via Microsoft Teams. Daarnaast doen mensen via beeldbellen vaak niet hun hele verhaal. Daarom doen we noodzakelijke gesprekken face-to-face. Zo ben ik laatst bij een gezin langs gegaan, omdat ik het vermoeden had dat het niet goed ging. Het gezin bleek helemaal overbelast te zijn en het huis was erg vies. Daar was ik via beeldbellen (waarschijnlijk) niet achter gekomen.

6. Gezondheid

- De Covid-19 pandemie had in 2020 impact op de gezondheid van onze inwoners (minder sporten en bewegen, meer alcohol drinken en minder roken).
- Het aantal jongeren dat stress ervaart groeit. Haarlemmermeese jongeren ervaren dit sterker dan het landelijk gemiddelde.
- In vergelijking met een aantal jaar geleden bewegen Haarlemmermeese scholieren minder. De sportdeelname is daarentegen hoog.
- In 2020 is een lokaal Sportakkoord gesloten tussen gemeente, sport- en maatschappelijke organisaties.
- In Rijsenhout en in Spaarndam is een start gemaakt met het thema beweegvriendelijke leefomgeving.

Impact Covid-19 pandemie op welbevinden inwoners

De gedragsunit van het RIVM en de GGD'en voeren in heel het land een groot vragenlijstonderzoek uit om te onderzoeken wat de impact van de Covid-19 pandemie op inwoners is. Het onderzoek gaat over hoe het fysiek, mentaal en sociaal met inwoners gaat tijdens de Covid-19 pandemie. Een gezonde leefstijl helpt om mentaal, fysiek en sociaal gezond te blijven, juist ook tijdens de Covid-19 pandemie. Het onderzoek is in 2020 in totaal 8 keer uitgevoerd. Op basis hiervan heeft de GGD Kennemerland een vergelijking gemaakt van de regionale resultaten met de landelijke resultaten. Gedurende 2020 zagen we tijdens sommige metingen dat de resultaten in Kennemerland afweken van de landelijke resultaten. Zo zagen we tijdens de 5e en 6e meting dat inwoners in Kennemerland aanzienlijk minder rookten, maar juist meer alcohol dronken, in vergelijking met

het landelijk gemiddelde. Rond deze metingen zagen we ook dat inwoners in Kennemerland aanzienlijk minder sportten en bewogen. In de laatste metingen zien we deze verschillen echter niet meer en zijn de resultaten in Kennemerland vergelijkbaar met de landelijke resultaten.

Gezondheid onder scholieren

De laatste gezondheidsmonitor onder scholieren in 2019 laat zien dat een groot percentage Haarlemmermeese scholieren zijn/haar gezondheid ervaart als (zeer) goed (85%) (Bron: Gezondheidsmonitor Jeugd 2019 GGD Kennemerland). Dit is vergelijkbaar met de resultaten in de regio Kennemerland en de landelijke resultaten. Landelijke gegevens laten zien dat het aantal jongeren dat stress en/of prestatiedruk ervaart groeit. Een mogelijke oorzaak hiervan kan de toenemende maatschappelijke druk zijn. Haarlemmermeese jongeren ervaren dit nog sterker dan de landelijke cijfers laten zien.

Situatie in 2019

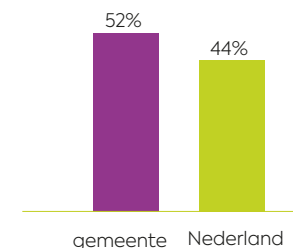
52%

ervaart stress

Bij 52% van hen is de stress van invloed op de lichamelijke of geestelijke gezondheid.

Vergelijking met de rest van Nederland

Dat is significant meer dan landelijk.

Afbeelding 1. Stress en de invloed op gezondheid (Bron Gezondheidsmonitor Jeugd 2019 GGD Kennemerland).

In vergelijking met een aantal jaar geleden bewegen Haarlemmermeese scholieren minder. In Haarlemmermeer voldoet ongeveer 45% van de scholieren (12 t/m 17 jaar) in 2019 aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB).

In 2015 was dit nog 50% van de scholieren die hieraan voldeed. Een richtlijn die uitgaat van een uur matig intensief bewegen op minstens vijf dagen in de week. Ten opzichte van het landelijk gemiddelde wijkt het percentage dat voldoet aan de NNGB in Haarlemmermeer niet af. Wel zien we een aanzienlijk verschil ten opzichte van het landelijk gemiddelde in het percentage scholieren dat wekelijks sport bij een sportclub. De sportdeelname door Haarlemmermeerse scholieren is al jaren hoog; 81% ten opzichte van het landelijke gemiddelde van 75%.

Heel Haarlemmermeer samen in beweging

In 2020 is in lijn met het Nationale Sportakkoord ook in Haarlemmermeer een lokaal Sportakkoord gesloten. Onder de titel *Heel Haarlemmermeer samen in beweging* (april 2020) hebben de gemeente, sport- en maatschappelijke organisaties gezamenlijk concrete plannen en maatregelen geformuleerd die voortbouwen op de *Sport- en beweegvisie Haarlemmermeer 2019-2029*. Er zijn vier actiethema's: 1) Versterking en vitalisering van sportaanbieders, 2) Bevorderen van een beweegvriendelijke omgeving, 3) Benutten van sport in de aanpak van eenzaamheid en 4) Innovatiebudget voor maatschappelijke sportideeën uit het veld.

De voorziene activiteiten hebben te lijden gehad onder de Covid-19 pandemie. Toch zijn er ondanks de belemmeringen al veel stappen gezet. Er zijn diverse bijeenkomsten georganiseerd gericht op het realiseren en borgen van een positieve sportcultuur. Ook zijn de voorbereidingen gestart voor een grote online bijeenkomst ('Sportcafé') voor lokale sportaanbieders. Onder de vlag van het thema beweegvriendelijke omgeving heeft de gemeente met lokale stakeholders voor twee kernen (Rijsenhout en Spaarndam) gewerkt aan een kanskaart met concrete verbeteropties om bewegen en sporten in en om de wijk aantrekkelijker en veiliger te maken.

JOGG-aanpak

In 2020 zijn er mooie resultaten behaald samen met de JOGG-partners om een gezonde leefstijl bij kinderen en jongeren te stimuleren. Vanwege het coronavirus lag de focus minder op activiteiten en meer op het bevorderen van gezonde keuzes en gezond beleid. Een aantal initiatieven moeten doorschuiven naar 2021.

Afbeelding 2. Activiteiten binnen de JOGG-aanpak.

We werken met lokale partners aan het versterken van een gezonde leefstijl bij onze jeugd door middel van de JOGG-aanpak. Een aantal van de nieuwe resultaten in 2020, die naast de doorlopende activiteiten worden behaald, zijn in onderstaande afbeelding samengevat. Vanwege de Covid-19 pandemie lag de focus minder op activiteiten en meer op het bevorderen van gezonde keuzes en gezond beleid.

Gezonde leefomgeving

In 2020 is er bij diverse ruimtelijke plannen en projecten input geleverd om hierin voldoende aandacht voor een gezonde leefomgeving te creëren. Het gaat zowel om het beschermen van de gezondheid van onze inwoners (bijvoorbeeld luchtkwaliteit) als om het bevorderen van de gezondheid van onze inwoners (bijvoorbeeld bewegen in de openbare ruimte).

Gezonde School aanpak

De Gezonde School aanpak is een werkwijze waarbij een school structureel aandacht besteedt aan gezondheid op een zo effectief en efficiënt mogelijke manier. Deze integrale aanpak gaat uit van wat een school al doet en sluit aan bij de wensen en behoeften van de school om de gezondheid van leerlingen, hun ouders en het schoolteam te verbeteren. We hebben in Haarlemmermeer 17 Gezonde Scholen. In onderstaande figuur is te zien welke themacertificaten zijn behaald, hiervan zijn er 11 nieuw of verlengd in 2020. Er is door diverse scholen gebruik gemaakt van het ondersteuningsaanbod om de methodiek in de eigen school te kunnen benutten.

Van de 72 scholen zijn er 17 Gezonde School met in totaal 25 themacertificaten

Afbeelding 3. Gezonde school aanpak

Gezonde Wijk aanpak

Interview met Selinde Rouwenhorst, projectleider van de Gezonde Wijk-aanpak in de twee pilot gebieden Rijsenhout en Overbos.

De Gezonde Wijk is een gebiedsgerichte aanpak die zich richt op gezondheidsbevordering in de buurt. Positieve Gezondheid is de visie die hier gehanteerd wordt. De Gezonde Wijk-aanpak neemt de gezondheidssituatie van de specifieke buurt als startpunt. Door samen te denken en samen te creëren worden per gebied specifieke ambities geformuleerd.

Één van de plannen voor 2020 waren straatgesprekken met inwoners. Op plekken waar veel inwoners komen wilden we op willekeurige inwoners afstappen voor een kort gesprek over gezondheid. Door de Covid-19 pandemie was dit helaas niet meer mogelijk. In plaats daarvan hebben we een digitale vragenlijst uitgezet die waardevolle informatie heeft opgeleverd. Daarnaast hebben we de dorps/wijkraden ook actief betrokken. Maar voor het vervolg heeft dit blijvende aandacht nodig. Hopelijk kunnen we in 2021 wel weer de straat op om gesprekken met inwoners te voeren of een inloopsessie te organiseren.

Op basis van de digitale vragenlijsten en input van professionals uit de wijk is er in beide gebieden gekozen voor het thema Gezonde Leefstijl. Door de continue wijzigende Covid-19 maatregelen is er maar weinig mogelijk. We zijn hier enige tijd in blijven hangen in 2020, omdat we ook geen idee hadden hoelang dit allemaal zou gaan duren. Maar aan het einde van het jaar hebben we er heel bewust voor gekozen om te kijken wat er wél kan. Digitaal kan er namelijk wel van alles. Zo gaan we nu meer inzetten op het gebruik van Compaan, waarin de verbinding met een gezonde leefstijl ook goed te maken is.

In 2020 waren we van plan om écht aan de slag te gaan met gekozen interventies die bijdragen aan de doelen die we met elkaar hebben geformuleerd. Dit was alleen niet mogelijk, maar in plaats daarvan heb ik gewerkt aan de bekendheid van de GW-aanpak. Ik ben aangesloten bij verschillende overleggen en heb verbinding en verdieping gezocht met andere lopende projecten. Zo heb ik bijvoorbeeld concreet de verbinding en samenwerking gezocht met JOGG, die natuurlijk al langer bezig zijn in Overbos. Ook de verbinding met het sport en beweegakkoord, waarin Rijsenhout ook één van de gebieden is, heb ik gemaakt. Mooi om te zien dat er goede verbindingen te maken zijn en samen mooie plannen ontstaan voor de gezamenlijke gebieden. Samen staan we uiteraard sterker dan alleen!

7. Meedoen

- In 2020 is de Alliantie Samen tegen eenzaamheid Haarlemmermeer gegroeid naar 35 maatschappelijke organisaties en 15 bedrijven.
- Het aantal vrijwilligers voor *Haarlemmermeer Voor Elkaar* nam toe, maar het aantal matches nam af door vraagverlegenheid van inwoners.
- Bijna driekwart van de mantelzorgers voelt zich zwaarder belast sinds de Covid-19 pandemie.
- Uit het GGD onderzoek van november blijkt 59% van de deelnemers enigszins of sterk eenzaam te zijn.
- Automobiel is uitgebreid naar Haarlemmermeer Zuid met al ruim 71 gebruikers en 16 chauffeurs.

Eenzaamheid

Covid-19 en eenzaamheid

Het RIVM, GGD-GHOR en de regionale GGD'en zijn in april 2020 een groot onderzoek gestart om beter te begrijpen hoe mensen denken over de Covid-19 maatregelen, wat hun drijfveren zijn om zich hieraan te houden en wat de impact op hen is. Het onderzoek wordt meerdere keren herhaald. De resultaten voor de regio Kennemerland geven aan dat aan het begin van de Covid-19 pandemie 57% van de deelnemers enigszins of sterk eenzaam is, daarna daalt bij vervolgmetingen dit percentage om vervolgens in november 2020 weer fors te stijgen naar 59%. Dit correspondeert met de lockdown perioden die afgelopen jaar zijn geweest; in de zomerperiode waren er meer contacten en activiteiten mogelijk.

In mei 2020 is het actieplan 'Samen tegen eenzaamheid 2020-2023' vastgesteld door de regiegroep van de Alliantie. De Alliantie bestaat eind 2020 uit 35 maatschappelijke organisaties en 15 bedrijven. We hebben vier initiatiefgroepen opgericht, waarin partners gezamenlijk hebben gewerkt aan het voorkomen van eenzaamheid bij specifieke doelgroepen door acties zoals (online)trainingen en maatjesprojecten.

Gebruik technologie

Het gebruik van digitale hulpmiddelen is door de Covid-19 pandemie toegenomen. In oktober 2020 is de Slimotheek geopend in de bibliotheek in Hoofddorp. Hier kunnen inwoners en professionals terecht voor informatie en het lenen van slimme hulpmiddelen. In 2020 hebben 211 inwoners gebruik gemaakt van het project Compaan. Dit project houdt in dat er tablets bij kwetsbare inwoners worden ingezet voor zes maanden in een try-en buy constructie. 75% van deze gebruikers heeft de tablet vervolgens aangeschaft.

Contactpersoon van een Compaangebruiker vertelt:

'Ik zie gewoon de ontspanning op haar gezicht komen als een van mijn broers of haar kleinkinderen, met haar aan het beeldbellen is. Dan heeft ze lolletjes en ontspanning. Dan kan ze ook aan iedereen vertellen dat ze haar kleindochter aan de telefoon had. Wanneer Amstelring aanwezig is worden er ook spelletjes gedaan op de Compaan. Zij is ook veel bezig met foto's. Er staan inmiddels zo'n honderd foto's op die door kleindochters en -zonen naar de Compaan zijn gestuurd.'

Ontmoetingsgroepen

Kwetsbare inwoners in Haarlemmermeer kunnen meedoen met een ontmoetingsgroep zonder indicatie. Dit is een lichte vorm van dagbesteding. In 2020 waren er, net zoals in 2019, wekelijks ontmoetingsgroepen op 19 locaties (34 dagdelen) verspreid over Haarlemmermeer. Door de Covid-19 pandemie is het gemiddeld aantal deelnemers aan een ontmoetingsgroep gedaald van 13 naar 9.

Deelnemer Lida (gefingerde naam) is 85 jaar en bezoekt ontmoetingsgroep "Bewegen met Plezier" in 't Kattegat vanaf de start in december 2017.

'De steun en verbinding met de anderen in de groep geeft mij een bepaalde kracht en ontspanning. Het is voor mij, na het overlijden van mijn man, een hele troost geweest. Ik weet nu dat anderen ook een rugzakje hebben. Nu ik zo weinig te doen heb voelt mijn deelname aan deze groep op dinsdag bijna alsof ik op vakantie ga!'

De professional van Amstelring van de groep vertelt:

'Door de ontmoetingsgroep kunnen de deelnemers ervaren dat ze verbinding met anderen hebben en daarin van waarde zijn voor elkaar. Met elkaar praten, lachen, soms huilen en er voor elkaar zijn. Door de Covid-19 pandemie voelt Lida zich wel eenzamer en zoekt naar manieren om toch contact te houden met anderen, bijvoorbeeld door te bellen. Alle activiteiten en bijeenkomsten zijn gestopt, deze groep is een van de weinige dingen die nog mogen....'

Meer voor elkaar in de buurt

Via de aanpak 'Meer voor Elkaar in de buurt' zijn er in acht wijken en kernen lokale gebiedsnetwerken gerealiseerd waar maandelijkse netwerklunches worden georganiseerd. De netwerklunches hebben in het tweede kwartaal van 2020 stilgelegen, maar zijn in het derde en vierde kwartaal zo veel mogelijk digitaal weer opgestart.

Sociaal makelaar

In 2020 waren er zeven sociaal makelaars actief in kwetsbare wijken en kernen van de gemeente. De sociaal makelaars zijn zichtbaar in de wijk waardoor zij in contact komen met inwoners die zij, waar mogelijk, verbinden aan activiteiten of inwoners in de wijk. In 2020 waren er 436 matches en werden er 287 inwoners gekoppeld aan een bestaande voorziening. In 2020 is er 76 maal door een huisarts verwezen naar de sociaal makelaar.

Sociaal Werk

Het MeerWaarde CoronaPunt is in het tweede kwartaal van 2020 gestart. Dit is een telefonisch informatiepunt waar inwoners, organisaties en bedrijven terecht kunnen met hun vragen, angsten en onzekerheden die voortkomen uit de Covid-19 pandemie. Het aantal cliënten bij de sociaal werkers en ouderenadviseurs (zie tabel 7) is nagenoeg gelijk gebleven ondanks de Covid-19 pandemie. De thuisadministratie door vrijwilligers is in 2020 stilgelegd. Deze ondersteuningsvragen zijn wel opgepakt door de Pluspunten.

	2018	2019	2020
Aantal nieuwe cliënten sociaal werk	391	527	523
Aantal inwoners dat is gekoppeld aan bestaande voorzieningen (sociaal makelaar)	285	308	287
Aantal nieuwe cliënten ouderenadvies	498	621	529
Aantal nieuwe cliënten sociaal raadslieden	485	535	521

Tabel 5. Aantal cliënten bij MeerWaarde (Bron: MeerWaarde).

Inlooppunten

Het Alzheimercafé wordt een aantal maal per jaar georganiseerd door Alzheimer Nederland in samenwerking met Mantelzorg & Meer (M&M). Het Oogcafé is in 2019 tot stand gekomen vanuit de eerdere lotgenotengroep voor blinden en slechthzienden. In tabel 9 is het aantal bezoekers per inlooppunt te zien. Het Financieel café Hoofddorp is in februari 2020 uitgebreid met een locatie in Nieuw Vennep (Linguenda).

	2018	2019	2020
PlusPunt	3.868	3.985	3.447
Alzheimercafé (Hoofddorp en Badhoevedorp)	553	501	84
Financieel café	210	310	94
Oog café	-	Tussen de 16-20 per keer	51 (3 bijeenkomsten)
Digitaal spreekuur bibliotheek	185	190	60
Professionele Clientondersteuning nieuwe instroom	-	256	MEE 274 MW 0

Tabel 6. Aantal bezoekers bij inlooppunten (Bronnen Meerwaarde, Alzheimer Nederland, MEE Amstel en Zaan en Bibliotheek).

Regenboogagenda 2020-2023

In 2020 is een brede Regenboogalliantie met 40 partners gevormd voor het bevorderen van sociale acceptatie van lhbt's (lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen, transgenderpersonen en intersekse).

Mantelzorgondersteuning

In tabel 10 is te zien dat er in 2020 een groei gerealiseerd is van 354 nieuwe mantelzorgers bij Mantelzorg en Meer (M&M). Met ingang van 2020 worden de individuele contacten en de groepsgerichte contacten apart geregistreerd. Tot en met 2019 was het aantal contacten een gecombineerd getal. In verband met de Covid-19 pandemie is in 2020 met name het aantal groepsgerichte contacten en in mindere mate het aantal individuele contacten lager dan in voorgaande jaren. De groepstrainingen vonden vanaf medio 2020 digitaal plaats. In mei 2020 zijn alle mantelzorgers die bekend waren bij M&M persoonlijk bezocht voor een 'voordeurgesprek' met een bloemetje en informatiemateriaal. Doel was te kijken hoe het met hun ging, vragen te beantwoorden of ondersteuning te bieden. Alle jonge mantelzorgers zijn tijdens de Week van de Jonge Mantelzorger bezocht met informatiemateriaal en een cadeaukaart. M&M wordt geconfronteerd met

steeds zwaardere mantelzorgondersteuning in zeer complexe situaties. Dit blijkt ook uit de tweejaarlijkse Dementiemonitor Mantelzorg die Alzheimer Nederland in 2020 heeft gehouden. Er is een vergelijking gemaakt tussen regionale en landelijke bevindingen. Uit de monitor blijkt dat in de regio Amstelland en Meerlanden bijvoorbeeld 72% van de mantelzorgers zich zwaarder belast voelt sinds de Covid-19 pandemie. Landelijk ligt dit percentage rond de 61%.

Respijtzorg

Het aantal mantelzorgers waar een vrijwilliger als respijtzorg is ingezet laat een flinke afname zien. Dit wordt veroorzaakt door twee effecten. Enerzijds het effect van de Covid-19 pandemie. Met name de oudere vrijwilligers hebben (tijdelijk) hun activiteiten gestaakt. Hierdoor zien wij dat er eind 2020 64 actieve bemiddelingen zijn waarvan een aantal vrijwilligers meerdere, soms eenmalige, bemiddelingen hebben. Deze eenmalige bemiddelingen worden vanaf 2021 niet meer geregistreerd.

	2018	2019	2020
% Mantelzorgers	13%	-	-
% Zwaar of overbelaste mantelzorgers	13%	-	-
Aantal contacten advies en begeleiding	4.253	4.466	3.642
Aantal ingeschreven mantelzorgers	2.341	2.591	2.945
Aantal ingeschreven jonge mantelzorgers (<24 jr)	92	100	92
Aantal mantelzorgers waar een vrijwilliger is ingezet als respijtzorg	196	190	118

Tabel 7. Mantelzorgers in Haarlemmermeer (Bronnen Monitor GGD en Mantelzorg en Meer).

Vrijwillige inzet en Haarlemmermeer voor elkaar (Hve)

In 2020 is de visie 'Informele zorg en vrijwillige inzet in Haarlemmermeer, Samen Sterk en In Balans 2020-2023' vastgesteld. Deze visie is tot stand gekomen middels een samenwerkingstraject met partners uit het sociaal domein. De implementatie van de visie met en door de partners gaat in 2021 plaatsvinden. Door de Covid-19 pandemie was er een grote toename in het aantal inwoners dat zich aanmeldde voor het vrijwillig helpen van een ander via het platform Haarlemmermeer voor elkaar. De vraag om ondersteuning bleef echter achter. Er was dus een groot potentieel aan vrijwilligers voor een beperkte behoefte. Waarschijnlijk door vraagverlegenheid. Dit beeld was een landelijke trend. Het aantal *matches* op Haarlemmermeer voor elkaar is door de Covid-19 pandemie dan ook gedaald naar 587 matches. Dit waren in 2019 nog 2.456 matches. Bij de Vrijwilligers Academie (VA) was in 2020 een forse stijging van het aantal deelnemers aan de (online) trainingen; 731 in 2020 ten opzichte van 226 in 2019.

Geraadpleegde bronnen

Publicaties, verslagen en onderzoeken

- Beleidskader sociaal domein Koersvast, steeds beter 2019-2023
- Bevolkingsenquêtes Team Onderzoek, 2016 – 2020
- Cliëntervaringsonderzoeken Gemeente Haarlemmermeer, 2015-2020
- Een nieuwe eeuw in de kinderschoenen; Haarlemmermeers jeugdonderzoek, 2019
- Jaarverslagen Meerwaarde, Altra, Kenter, Spirit, CJG, Cultuurgebouw, Mantelzorg & Meer, Sportservice
- GGD metingen Gedrag en welbevinden ten tijde van de Corona-crisis 2020-2021, GGD gezondheidsmonitor jeugd 2019.

Interne registratiesystemen

- Mens Centraal: Het systeem waarin alle beschikkingen voor de jeugdwet en het nieuwe gedeelte van de Wmo worden geregistreerd.
- GWS4ALL/SAM: Het systeem waarin alle voorzieningen die zijn verstrekt vanuit de Wmo ondersteuning worden geregistreerd, alsook alle lopende uitkeringen, aanvragen schuldhulpverlening en bijzondere bijstand.

Externe registratiesystemen

- www.waarstaatjegemeente.nl – een website georganiseerd door de VNG, waarop gegevens van verschillende bronnen, zoals CBS, GGD en de burgerpeiling, maar ook vanuit onze eigen gemeente aangeleverde data worden geïntegreerd.
- CBS Statline

Afkortingen

BUR	Bereken Uw Recht
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CJG	Centrum Jeugd en Gezin
GGD	Gemeentelijke gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
Hve	Haarlemmermeer voor elkaar
Jeugd-GGZ	Jeugd Geestelijke gezondheidszorg
JOGG	Jongeren op gezond gewicht
LHBTI	Lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen, transgender- en intersekse personen
MDA++	Multidisciplinaire Aanpak (van kindermishandeling, huiselijk en seksueel geweld)
MDCK	Multidisciplinair Centrum Kindermishandeling
M&M	Mantelzorg en Meer
MRA	Metropoolregio Amsterdam
PG	Psychogeriatric. Mensen met een psychische stoornis die verband houdt met ouderdom, zoals dementie
PGB	Persoonsgebonden budget
POH	Praktijkondersteuner Huisartsen
PPS	Publiek Private Samenwerking
RCT	Regionaal Contractmanagement Team
RvdK	Raad voor de Kinderbescherming
SOM	Somatiek. Chronische lichamelijke aandoeningen
VA	Vrijwilligersacademie
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
WLZ	Wet Langdurige Zorg
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WW	Werkloosheidswet

Voortgang van 'Koersvast, steeds beter'

gemeente
Haarlemmermeer